

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag u. Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark, vierteljähr. RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 32 - III. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 7. August 1943

Einzelpreis 10 Rpf

Neomahljiva nemška fronta na vzhodu

V času od 5. julija doslej uničenih 7110 sovjetskih tankov — Nemške čete prešle ob reki Mius k protinapadu — Silne letalske izgube boljševikov — Zaman bulajo sovjeti ob izključni obrambo hrabrih nemških in zavezniških vojakov

Spekulacija sovjetskega vojnega vodstva glede prodora nemške obrambne fronte se je po vseh prizadevanjih boljševikov v letošnji doseganji polni bitki na celi črti izjalovila. Sovjeti v teh bojih, ki so vzplameli dne 5. julija, niti najmanj niso štedili svojega vojaštva in materijala. Našla je največja materialna bitka vseh časov. Podoba je bila od vsega početka, da hočejo boljševiki izsiliti prodor nemške glavne obrambne fronte, da bi tako dospeli v srce Evrope. Vsi ti poskusi so se izjalovili od Ladoškega jezera pa do Azovskega morja. Sovjeti so metali v boj vsak teden nove in sveže sile ter material, a vse zaman. Ob jekleni hrabrosti nemškega vojaka in njegovi nadrejenosti glede bojne sposobnosti, so se razbili vsi sovjetski napadi. To je bilanca doseganjih boljševiških naporov. Vzhodna fronta je sedaj podobna dvema ogromnima mišinska kamnomu, ki mejeta jeklo, meso in kosti. Sovjetske divizije ginevajo med neizprosno se vrtečima kamnomu. Pri tem je očitno, da nemškemu vodstvu v tej bitki ne gre toliko za razširjenje prostora kot predvsem za uničenje sovražnih sil in njegovo oslabilitev. Nemška taktika in strategija sta izredno elastični. Če je na kakem odseku treba skrajšati fronto, se jo skrajša, toda vsikdar je to zvezano z ogromnimi izgubami boljševikov, ki gredo skoro povsod v nastavljene pasti, kjer jih nemške čete iz levega ali desnega boka ter iz zraka zasipujejo s smrtonosnim ognjem. Smisel te velike bitke na vzhodu je torej uničenje sovražnih sil, ne oziranje se na pridobivanje novega terena. Vedeti je treba, da stoji nemška fronta nad tisoč kilometrov globoko na sovjetskih tleh. Operacije se vršijo izključno na sovražnem ozemlju. Par kilometrov sem ali tja ne igra nikake vloge, kajti glavno je, da se ruši in drobi udarnost sovjetskih armad. Tako je sedanja frontna črta z malimi presledki tisto nakovalo, na katerem razbija jekleno nemško kladivo sovjetske divizije. Z vsakim dnevom je moč sovjetske vojske manjša. Pomisliti je treba, da so nemške čete v tej ogromni materialni bitki od 5. julija do 1. avgusta uničile nič manj kot 7110 boljševiških tankov. To število zadostuje za ocenitev gigantske bitke, ki odloča usodo Evrope. Z nemške strani so že opetovano povdarili, da odločitev te vojne ne pade nikjer drugje kot samo na vzhodu. Pomen jeklene nemške obrambe, ki prizadeva sovražniku na vseh odsekih fronte najtežje izgube na materijalu in ki mi-mo tega uničuje njegovo ljudsko moč, je torej izven vsakega dvoma.

Vojne operacije so se na vzhodu razvijale v preteklem tednu kakor sledi: Pretekli četrtek so nemške čete na več mestih orleško-

ga loka ves dan žilavo odbijale sovjetske napade. Pri tem jih je nemško letalstvo učinkovito podpiralo. Nemške čete so odbile vse sovražne poskuse prodora. Boljševiki so imeli v teh bojih izredno velike in krvave izgube. Tako so izgubili v odseku severno od Orela nad 100 tankov in 33 letal. Na drugih odsekih fronte je izvajal sovražnik le lokalno omejene napade, ki so jih nemške čete odbile v zelo trdih bojih ali pa tudi v protisunkih. V četrtek so nemške čete uničile skupno 186 sovjetskih tankov.

Po petkovem poročilu so nemške čete odbile v orelskem odseku vse sovražne pehotne in tankovske napade. Južno od Ladoškega jezera pa je nekoliko popustilo napadalno delovanje boljševikov. Tudi tu so nemške čete odbile opetovane lokalno omejene napade sovjetov ob krvavih izgubah za sovražnika. Nemške pomorske sile so obstreljevale boljševiške postojanke ob reki Mius. Pri tem so z granatami poškodovale neki sovjetski oklopni vlak. V Finskem zalivu je bila potopljena neka mala sovjetska edinica.

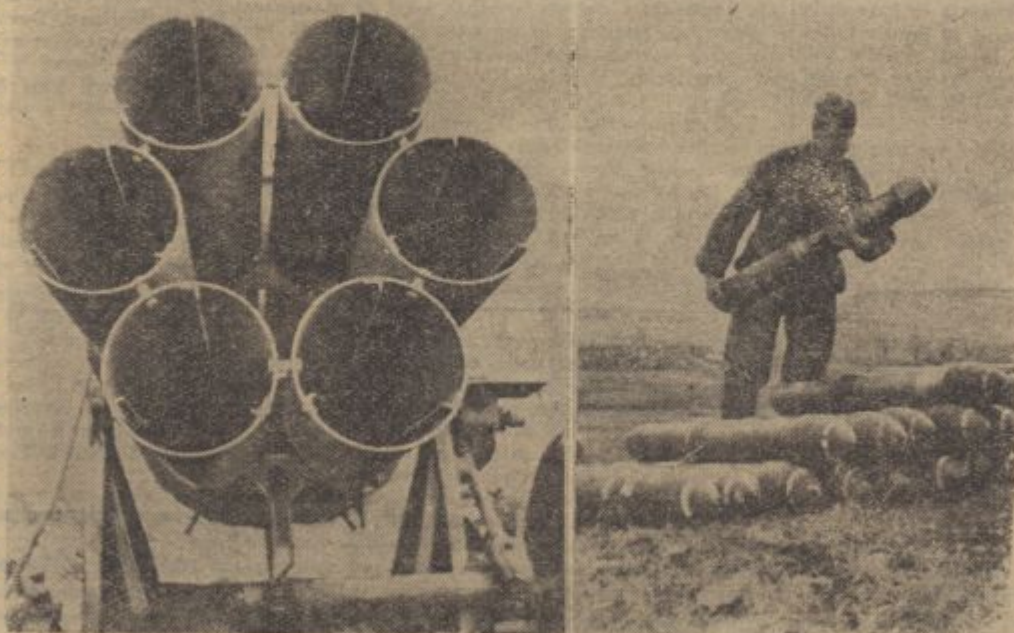
Sobotno poročilo nemškega vrhovnega poveljstva pravi, da se je v petek zvišala bojevitost boljševikov na glavnih odsekih vzhodne fronte. Tako je sovražnik napadal nemške postojanke v orelskem loku in srditih zamahih svoje pehote in tankovskih odredov. V menjajočih se težkih bojih so nemške čete odbile boljševiške napade ob velikih izgubah za sovražnika. Sovražnik je tudi ob Ladoškem jezeru in ob Kubanskem mostišču ponovil svoje težke napade. Zapadno od Krimskaje se je zrušilo več sovjetskih divizij v nemškem ognju. Južno od Ladoškega jezera so vrle neke sovražne sile v nemško fronto, toda nemške čete

so jih pri tem uničile. V petek in v soboto so nemške čete uničile na vzhodni fronti 148 tankov. Neka nemška podmornica je potopila v Črnem morju petrolejsko ladjo s skupno 7000 bti.

30. julija vzplamtela bojevitost boljševikov je popustila že naslednjega dne. Izjemo so tvorili edine boji v orelskem loku. Na reki Mius so nemške čete prešle severno od Kjuibiševa k protinapadu, in sicer s podporo močnih odredov nemškega letalstva. V prvem zamahu so obkolile neke sovražno skupino, ki je bila po kratkem boju uničena. V področju okrog Bjeigoroda so se izjalovili lokalni napadi sovjetov. V tem odseku so izvedle nemške čete več učinkovitih protisunkov. V orelskem loku so boljševiki dne 31. julija nadaljevali svoje napade z močnimi pehotnimi in tankovskimi odredi. Vsi ti napadi so se zrušili v ognju nemške obrambe ob izredno krvavih izgubah za sovražnika. Južno od Ladoškega jezera so sovražni napadi v primeri z bojevitostjo prejšnjih dni nekoliko popustili. Nemški lovci so zavrnili v protinapadu sovražne sile, ki so mimogrede vrle v nemške postojanke. Sovjeti so izgubili dne 31. julija na celokupni vzhodni fronti 217 tankov.

Po poročilu, ki je bilo izdano 2. avgusta, so nemške čete v okviru svojega napada na fronti pri Miusu pridobile na terenu. Neka višinska postojanka, ki obvladuje ves odsek, je bila zavzeta. Sovjeti so imeli na tem odseku izredno velike izgube na ljudeh in materijalu. Jugozapadno od Orela so nemške čete odbile napade, ki so jih izvedli boljševiki s pomočjo močnih tankovskih in letalskih odredov. Nemško letalstvo je s svojimi napadi učinkovito posegalo v težišča teh borb. Pri razbijanju sovražnega dovoza so nemški letalski odredi uničili šest transportnih vlakov in neki oklopni vlak. Na fronti pri Kandalakši so nemški grenadirji v nepristopnem močvirnem terenu razbili nek sovjetski bataljon.

Dne 3. avgusta so nemške čete ob Kubanskem mostišču krvavo odbile več sovjetskih napadov. Ob enem so nemške čete pri Kjuibiševu uspešno nadaljevale svoj lastni napad. Na fronti ob Doncu so se medtem zrušili številni sovjetski napadi, izvedeni z lažjimi silami. V srednjem odseku fronte, zlasti pa jugozapadno od Orela, je sovražnik nadaljeval s pomočjo novih močnih pehotnih, tankovskih in letalskih odredov svoje poskuse prodora nemške fronte. Naše junške čete so odbile vse te napade ter so s pomočjo letalstva zavzele v protinapadu teren, ki so ga bile za neka časa izgubile v bojnem metežu. Tudi pri tej priliki je bilo uničenih veliko število sovjetskih tankov. Boljševiki so prešli tudi južno od Ladoškega jezera po temeljiti artilerijski pripravi s pomočjo močnih

PK-Kriegsber Benser (Sch)

Nebelwerfer im Fronteinsatz.

Bei den harten Abwehrkämpfen an der Ostfront wurden auch Batterien der deutschen Nebelwerfer erfolgreich eingesetzt. — Unser Bild zeigt links einen Nebelwerfer, rechts Geschosse, die für einen Angriff auf einen von den Sowjets gebildeten Brückenkopf bereitliegen.

Neuspeli letalski napad na romunska petrolejska polja

Anglo-Amerikanci so kršili turško nevtralnost — Anglo-Amerikanci se sploh ne ozirajo na nevtralne države — Nemška letalska obramba je povsod odlična

1. avgusta je poskusil neki anglo-ameriški bombniški odred sklenjeno napasti romunska petrolejska polja pri Ploestiju. Bilo je okrog 125 sovražnih bombnikov. Nemško-romunska letalska obramba jim je šla učinkovito in pravočasno nasproti ter je sovražni orded tako odlično razbila, da je prišlo le kakih 60 do 70 bombnikov do usbitnega napada. 36 bombnikov je bilo takoj ubitih na tla. Mnogi drugi bombniki so zadobili tako težke poškodbe, da je smatrati velik del uničenim. Škoda, ki so jo povzročili anglo-ameriški bombniki, je bila neznatna.

Dne 3. avgusta je objavilo nemško vrhovno poveljstvo dodatno poročilo, iz katerega je razvidno, da je bil anglo-ameriški »udarec« na romunska petrolejska polja velik neuspeh za napadence. Po poznejših ugotovitvah so namreč zbili še manj kot 52 sovražnih bombnikov na tla. 15 štirimotornih bombnikov je moralo pristati na nevtralnem ozemlju. Po naših ugotovitvah se torej polovica anglo-ameriškega bombniškega oddela ni vrnila na svoje izhodišče. Prave izgube bodo pa bržkone še mnogo večje.

Iz Turčije poročajo, da se je v ponedeljek spustilo osem anglo-ameriških bombnikov na turška tla. V Ankari so menili, da je anglo-ameriška kršitev turške nevtralnosti zelo resna zadeva, to pa tembolj, ker je verjetno, da so anglo-ameriški bombniki pri svojem poletu v Romunijo preleteli turško ozemlje. Ta domneva je utrjena tembolj, ker je bilo več teh bombnikov sestreljenih nad

Bolgarijo. Od omenjenih osem bombnikov, ki jim je zmanjkalo goriva, so štirje zasilno pristali blizu Smirne. Podobno je torej, da so hoteli ti štirje bombniki dospeti nazaj na otok Ciper. Trije drugi bombniki so pristali pri Čorlu, torej na tleh evropske Turčije. Spustili so se južno od železniške proge Odrin-Istanbul. Neki drugi bombnik je pristal blizu mesta Fethyje, t. j. ob egejski obali Turčije. Del posadke je bil zelo težko ranjen. Turške oblasti so vse prisilno pristale aparate zaplenile, posadke pa internirale.

Nemško-romunska letalska obramba je tokrat odlično funkcionirala. V londonskih poročilih govori o »strašnih nemških lovcih«, ki so se kar vsuli na anglo-ameriške bombnike. Iz nekega nemškega poročila je pa razvidno, da so tudi romunski lovci odlično sodelovali pri razbijanju anglo-ameriškega bombniškega oddela. Kjerkoli pa so anglo-ameriški bombniki skušali priti nad petrolejska polja v nizkih poletih, se je vsipala med nje prava toča granat nemške in romunske protiletalske artilerije. Napad je bil za Anglo-Amerikance zvezan z velikimi žrtvami. Napad je pa tudi pokazal, da je nemška letalska obramba kljub ogromnim nalogam po vsej Evropi odlična in da ostane tudi za anglo-ameriške letalce najtrši oreh. Nemška protiletalska obramba se nahaja v stalni pripravljenosti. Ves nemški narod ji je hvaležen za žrtve, ki jih doprinese v odbojnju sovražnih letalskih napadov. Napad na petrolejska polja pri Ploestiju je pokazal, da se nemški narod lahko zanese na svojo odlično protiletalsko vojsko.

Izjalovljeni napadi Amerikancev na Sicilijo

Od 10. do 31. julija so izgubili Anglo-Amerikanci na vročih tleh Sicilije 309 tankov. Njihove letalske izgube znašajo 199 letal, od teh pa 132 nad Sicilijo — Težke letalske izgube Anglosasov nad Reichom in nad zapadom

Po poročilu, ki ga je izdalo nemško vrhovno poveljstvo dne 4. avgusta, so nemške in italijanske čete dosegle na Siciliji po večdnevnih težkih bojih proti v premoči se nahajajočemu sovražniku velik obrambni uspeh. Ta uspeh je tem večji, ker je treba upoštevati težavne terenske in klimatske razmere bojišča. Severoameriške divizije so skušale v srednjem odseku sicijske fronte prodrati nemško-italijansko fronto, toda vsi ti poskusi so se izjalovili ob največjih materialnih in človeških izgubah za sovražnika. V času od 10. do 31. julija so nemško-italijanske čete na Siciliji uničile 309 anglo-ameriških tankov. V istem času so sile osi ubile nad Sredozemskim morjem 199 letal, od teh kar 132 nad Sicilijo.

Operacije na Siciliji so potekale pretekli teden kakor sledi: Nemško-italijanske čete so pretekli šetrted odbile več sunkov Amerikancev ob severni obali Sicilije. Na srednjem odseku fronte so se izjalovili močni sovražni napadi, podpirani s strani sovražnega letalstva, ob odločni obrambi naših čet. Pred južno obalo Sicilije so nemška

bojna letala težko poškodovala šest transportnih ladij.

Severoameriški bombniški odredi so prileteli 28. julija predpoldan nad področje Reich-a. Ker so jih nemški lovci zapletli v letalske boje, so vrgli brez načrta bombe na nekatere naselbine, med njimi tudi na mesto Kassel. Prebivalstvo je zabeležilo nekaj izgub in škode na poslopjih. Nemška obramba je pri tem zbila 35 sovražnih štirimotornih bombnikov. Sedem nemških letal se ni vrnilo.

Sovražno letalstvo je po poročilu z dne 29. julija bombardiralo naselbine v pokrajini Salerno in ob robu mesta Napulj. Nastala je nepomembna škoda.

Tudi iz poročila z dne 30. julija je razvidno, da so nemško-italijanske čete odbile na srednjem sektorju sicijske fronte vse sovražne poskuse prodora. Ob južni obali Sicilije je dobil neki sovražni transportnik (8000 brt) tako težke bombne poškodbe, da je računati z njegovim uničenjem. V Atlantiku je nemško letalstvo potopilo transportnika z 10.000 brt.

letalskih odredov k napadu. Nemške čete so odbile te napade v treh bojih deloma od moča do moča, deloma pa tudi v protisunkih ob težkih izgubah za sovražnika.

Na vzhodni fronti so izgubili sovjeti 1. in 2. avgusta skupno 227 letal, in sicer deloma v letalskih bojih, deloma pa zaradi učinkov izstreljenih protiletalskih granat.

V okviru velikih bojov na vzhodni fronti igra sedaj pri izvedbi nemških operacij takozvani metalec megle, ki ga vidimo na prvi strani priča-joče številke »Stajerski Gospodarja«, veliko vlogo. Kakor piše Oberst Groew in zadnji številki revije »Die Wehrmacht«, so baterije metalcev megle orožje, ki prizadene sovražnika silne izgube. Tak metalec megle, ki je usmeriziran, ima šest cev. Iz teh cev izstreljuje močvirje razstreljive granate, plamenoče granate in granate za

zameglitev. Razstreljive granate povzročajo strahovit učinek. Kamer pada hkrati šest takih granat, ki jih izstreljuje električnim potom, se razrušijo bunkerji in utrdbe, sovražne vojske pa ubije tako, da ni videti nikakih znanjih poškodb. Že zgolj strahoviti zračni pritisk detonacije zadostuje, da uniči sieberno življenje. Plamenoče granate povzročajo ogromne plamene, ki poleg moralnega učinka povzročajo silne opekline. S temi granatami se uničuje biše, gozdove in polja. Granate za zameglitev pa omogočajo postavitev takozvanih sten, ki onemogočajo sovražniku vid. Pri napadih pehote nam torej ta metalec prileti mnogo krvi. Metalc megle so že v številnih primerih izključili dejstvovanje sovjetskih protitankovskih baterij in le tako so omogočili nemškim tankom pol skozni toren, ki ga je sovražnik sicer obstreljeval z najtežjimi topovi. Metalc megle spadajo k sistemu novemu orožju, ki ga nemška vojska z največjim uspehom uporablja na vzhodni fronti.

Sovraži bombniški odredi so 29. julija napadli Helgoland ter neke naselbine v področju severne nemške obale, med drugim tudi mesto Kiel. V naslednji noči pa so izvedli ponovni težki teroristični napad na Hamburg, kjer so povzročili nova razdejanja. Prebivalstvo je imelo velike izgube. Obramba je zbila 54 sovražnih letal. Nemška letala so v noči na 30. julij bombardirala cilje v Južni Angliji. Severno od Terschelling-a so nemške obalne posadke potopile nek angleški hitri čoln.

Po poročilu z dne 1. avgusta so se izjalovili anglo-ameriški poskusi prodora srednjega odseka sicijske fronte. Sovražnik je imel pri tem velike materialne in človeške izgube. Tudi na južnem in na severnem odseku so se izjalovili vsi sovražni napadi. — Nemške mornariške sile so v času od 21. do 31. julija uničile nek ameriški zrakoplov in 56 sovražnih letal.

V boju z anglo-ameriški pomorskimi zvezami je bilo meseca julija potopljenih 94 ladij s skupno 550.241 brt. Uničujoče zadetih pa je bilo nadaljnjih 53 ladij z 246.750 brt. Najmanj 220 ladij z okrog 780.000 brt pa je bilo poškodovanih z bombami in torpedi. Težko prizadeto je bilo tudi sovražno vojno brodogradnjo. Nemška mornarica je potopila troje rušilcev, sedem hitrih čolnov in neko stražno ladjo. Poškodovala pa je neko križarko in 15 hitrih čolnov. Nemško letalstvo je potopilo enega rušilca, tri hitre čolne, nek spremljevalni čoln, dve korveti in več čolnov za izkrčevanje. Poškodovano pa je eno bojno ladjo, več križark, devet rušilcev, en brod in več čolnov za izkrčevanje.

Sovražni letalski odredi so po sobotnem poročilu bombardirali mesto Kassel, noč poprej pa mesto Remscheid. Prebivalci napadenih mest so imeli izgube. Težka razdejanja in požari so nastali zlasti v stanovanjskih področjih mesta Remscheid. Obramba je uničila po dotedanjih vesteh skupno 60 letal, večinoma štirimotorne bombnike.

Nemške podmornice so potopile v Atlantiku troje ladij s 15.000 brt. Nad Atlantikom so zbili ameriški zrakoplov in neko letalo.

Dne 2. avgusta je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da so Angliji in Amerikanci zlasti v srednjem odseku sicijske fronte nadaljevali svoje poskuse prodora. Vsi ti poskusi so se razbili ob filavi obrambi naših čet ter ob velikih izgubah za sovražnika.

Sovražnik je 1. avgusta bombardiral Napulj in salernsko obalo. V Napulju je nastala občutna škoda.

V Siciliji so se razvijali v srednjem odseku fronte teški obrambni boji. Sovražni napadi so se srušili v bojih od moča do moča. Boji so pa tudi v južnem odseku znatno otivili. V noči na 3. avgust je sovražnik ponovno bombardiral mesto Hamburg in okolice. Zopet so nastale izgube med prebivalstvom in nova znatna razdejanja. Po dotedanjih poročilih se zbili 27 napadencev. Deset letal je bilo sestreljenih pri napadu na neko nemško spremljevalo. Devet letal je bilo ubitih nad sedenim zapadnim ozemljem. Severno od Terschelling-a so Nemci potopili troje angleških hitrih čolnov. Četrtri hitri čoln je bil take težko zadet, da je računati z njegovim uničenjem. Peti hitri čoln je zgorel.

□ Grof Ciano ni več veleposlanik Italije v Vatikanu. Mussolinijev zet, grof Galeazzo Ciano, je podal ostavko na položaj veleposlanika Italije pri Vatikanu. Kralj je sprejel použnjeno ostavko.

□ Negoš potrebuje orožja. Abesinski poslanik v Kairu je izročil te dni angleškim in ameriškim ministrom neko poslanico abesinskega neguša Hale Selasija, ki zahteva za svoje tri divizije orožja, češ, da so zelo slabo oborožene. Hale Selasije potrebuje ta tri divizije za vzdrževanje reda in miru. V nekaterih področjih vojvodine Harar so kbruhni nemiri. Vlada čete so morale delati red in mir.

Zatemnitev od 22. do 4. ure

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgarten, Hauptgeschäftsführer: Friedrich Gölz, alle in Marburg/Dress. Badgasse 1

Zur Zeit der Annalen des Postales Nr. 2 vom 22. April 1943 gültig. Annulla der Zeitung des Postales Nr. 2 vom 22. April 1943 gültig. Annulla der Zeitung des Postales Nr. 2 vom 22. April 1943 gültig.

Romunski tisk se raduje uspehu pri Ploesti-u

Kakor poročajo iz Bukarešte, je ves bukareštanski tisk v znamenju velikega uspeha nemško-romunskih obrambnih sil na romunskih petrolejskih poljih. Listi prinašajo na prvih straneh obsežna poročila o zbitih anglo-ameriških bombnikih ter nemške glasove o letalskih bojih nad Romunijo. Istočasno se povdarja, da je veliko število sestreljenih anglo-ameriških letal dokaz za letalsko sposobnost in borbeni duh nemško-romunskih lovcev.

»Timpul« piše: Obramba našega neba je dobra. Celo sovražnik mora priznati neuspeh Amerikancev nad Ploestijem. Romunska javnost je z mirom sprejela ameriški velenapad, kar dokazuje, da je duhovni oklop Romunije istotako močan kakor romunsko orožje.

»Universul« piše, da se bo Romunija tudi v naprej branila s tisto hrabrostjo, s katero so nastali veliki primeri njene zgodovine.

»Curentul« opisuje velike priprave Amerikanecv za napad na Ploesti. Izid napada pa ni v nikakem razmerju k tem pripravam, še manj pa v razmerju do vpostavljenih sil in zadobljenih izgub.

»Vlatza« povdarja med drugim, da je bilo za držanje civilnega prebivalstva v prizadetih mestih odlično. Vsi obrambni ukrepi so se kar najbolje obnesli. Nemški in romunski lovci so v najožjem sodelovanju postavili svojega moža. Zelo drago je poplačal sovražnik svoj poskus opustošenja petrolejskih poljan. Niti najmanj pa sovražnik ni zlomil moralnega odpora romunskega naroda.

Boljševiki so izgubili bitko obrabljanja

Zanimiva nevtralna sodba
„Orel — novi Verdun“

Svedski list »Aftonbladet« je napisal negativno sodbo o sovjetski ofenzivi na vzhodni fronti. List je mnenja, da bi bil moral tako skrbno in velikopotezno izveden poskus prodora po tako dolgem času pokazati odločen izid, kar se pa nikakor ni zgodilo. List je nadalje mnenja, da terenske izgube na vzhodu ne igrajo nikake vloge, v kolikor s strateškega vidika nimajo nikakih posledic. Veliko večjo vlogo igrajo žrtve, ki se jih vsili sovražniku, predvsem izgube na materialu in na ljudeh. V borbi za Orel — svedski list imenuje gigantsko borbo za to postojanko novi Verdun — bodo menda izgube odločile bitko. Ako bi se boljševikom posrečilo zavzetje Orele, bi bila cena za tako »zmago« naravnost strašna. Za danes — tako končuje »Aftonbladet« svoja razmišljanja — se bodo morali vprašati v Kremlju, ali je bil sklep glede poletne ofenzive dobro premišljen. Edino, kar so doslej lahko beležili kot izid te ofenzive, je ogromna uporaba moštva in materiala, s tem pa se je zmanjšal predpogoj za strateško dragocen prodor nemške fronte.

Moskva stremi po hegemoniji nad vso Evropo

Stalin bi hotel biti gospodar morskih ožin, petrolejskih poljan in škodovih delavnic

Iz Berlina poročajo: V angleških gospodarskih krogih je izzval odpoklic sovjetskega veleposlanca Majskega iz Londona in njegovo imenovanje zastopnikom ljudskega komisarja za zunanje zadeve veliko prahu. V teh krogih so namreč mnenja, da pomeni imenovanje Majskega ojačeno diplomatsko aktivnost Sovjetske Unije v smeri popolne izpolnitve vseh sovjetskih zahtev glede hegemonije sovjetov nad vso Evropo. Angleški kapitalist in trgovec nimata pričakovati sprico izpolnitve sovjetskih zahtev nikakih dobičkov na evropskih tleh. Dobiček pa je Angležu prva stvar. Razumljivo je tedaj, da je dobičkarska Anglija silno zaskrbljena. Ta zaskrbljenost pa izvira iz poročil, ki so prispela iz Zedinjenih držav. Tako je sporočil njujorški dopisnik lista »Stockholms Tidningen« svojemu listu sledeče: »V Washingtonu so prejeli iz Moskve diplomatske informacije, ki pravijo, da je Stalin dal razumeti anglosaškima silama, da je vrgel svoje oko na vzhodno in na srednjo Evropo brez ozira na načrte, ki jih imajo zapadne sile.«

V Londonu so se na to spogledali. Zlasti list »The Ninetenth Century« se je zaustavil ob tej vesti. List piše, da nikakor ne gre, da bi se Sovjetija po svoji volji razširjala, ker bi vse to končno dovedlo tako daleč, da bi se moralo odločiti o tem, kdo bo gospodar ne samo na Vzhodnem Poljskem, temveč tudi v vsej Poljski, kdo bo gospodar Škodovih delavnic, romunskih petrolejskih poljan, morskih ožin, Irana in Iraka. Sovjetski oblastniki se prav nič ne ženirajo. Kakor je razvidno iz omenjenih informacij, so dali Anglosom razumeti, da smatrajo tisto Evropo, ki bi jo naj Anglo-Amerikanci zasedali potom svoje invazije, kot izključno sovjetsko interesno področje. Majski bo torej imel skrbeti za to, da se Anglija in Amerika ne bosta nikjer vmešavali v sovjetske načrte o hegemoniji boljševikov nad našim kontinentom. Tudi moskovska »Izvestija« so pisala v tem smislu. Sedaj sta Anglija in Amerika nekaj »meč Sovjetije«. Avanzirali sta k vlogi, ki so jo Anglosasi preje radi dodeljevali drugim narodom. Zanimivo je vsekakor, da vlada med »zavezniki« tako silna »harmonija«, da se že sedaj v duhu trgajo za kožo živega medveda.

□ Seja vlade v Tokiju. V torek se je vrnila v Tokiju seja japonskega kabineta. Pri tej priliki je poročal zunanji minister Sigemitsu o razvoju političnih razmer v Evropi po političnih spremembah v Italiji.

□ Državni poglavar Burme se naziva »Adipadi«. Pripravljalni odbor za neodvisnost Burme je sklenil, da se bo šef države Burme odslej imenoval »Adipadi«, kar pomeni v skrajšani obliki in v prevodu nekako »glava države«.

Težak poraz boljševikov ob Miusu

18.000 sovjetskih vojakov ujetih — 730 sovjetskih tankov in 703 topov uničenih

Nemško vrhovno poveljstvo je v svojem poročilu z dne 4. avgusta sporočilo med drugim, da so nemške čete skupno z Waffen-SS pod vodstvom Generalfeldmarschall-a v. Manstein-a in generala Hollidt-a s podporo letalskega generala Deßloch-a onemogočile opetovane sovražne poskuse prodora, obenem pa so v protizmahu porazile sovražnika, ki je vdrl severno od Kjubiševa v nemške postojanke. Do 2. avgusta je bilo v teh bojih ujetih 18 tisoč mož, 730 tankov, 703 topov in 398 metalcev granat ter številno drugo orožje skupno z vojnim materialom je bilo uničeno oziroma zaplenjeno. Sovražnikove krvave izgube prekašajo število ujetnikov v večkratnem smislu.

□ Anglija — sovražnik Srbije. V Vrnjački Banji je govoril te dni zastopnik srbskega ministrskega predsednika generala Nedića, Ranković, o krivdi Anglije in Amerike glede poloma Jugoslavije. Churchill je namenil Jugoslaviji nalogo, da omogoči angleškim armadam dostop do Donave. Balkanski narodi naj bi se torej borili za interese Anglije. Glavno vlogo so pri tem namenili srbskemu narodu. Ves razvoj je po mnenju omenjenega govornika pokazal, da sta bila Churchill in Roosevelt povzročitelja balkanske katastrofe. Treba je samo pregledati zgodovino zadnjega stoletja, da se pride do jasne ugotovitve, da je bila Anglija vedno in povsod sovražnik srbskega naroda.

PK-Kriegsber. Adendorf (PBZ — Sch).

Unser »Tiger« brachte sie zur Strecke.

Um dieses Dorf wurde heiß gekämpft. In kleinen Abständen hatten die Bolschewisten Panzer eingebaut, die als stählerne Welle unseren Grenadieren den Weitermarsch versperren sollten. Unsere »Tieger« brachen auch diesen Widerstand. Die bolschewistische Panzer und Besatzungen wurden vernichtet, das Dorf ging in Flammen auf.

Spomnite se

v nedeljo pri hišni zbirki za vojno akcijo Nemškega Rdečega Križa in prispevajte za tiste, ki so najbolj potrebni! (Kriegshilfswerk für das Deutsche Rote Kreuz)

Bundesführer Franz Steindl:

K položaju

V današnji vojni kot največjemu svetovno-nazornemu, duhovnemu in gmojnemu obračunu v zgodovini človeštva vidimo v dogajanju gore in doline. Usoda nam je bila v tej borbi v največji meri milostna. Z zmago je potrdila hrabrost naših vojakov, moč naših src in kvaliteto našega orožja. Vojni pohodi na Poljskem, Danskem, Norveškem, v Franciji, Belgiji, Holandiji, Jugoslaviji in Grčiji so bili zmagovite fanfare, ki še vedno zvenijo in obstojajo. Tudi v obračunu s Huni 20. stoletja Stalinovi boljševiški trumami, ki so hotele vdreti v srce Evrope, da bi razvile zastavo upora od Vladovostoka do Bresta, je bila usoda na naši strani. Na tem ne izpreminja ničesar niti pojem Stalingrad, niti izkušnja zimske bitke 1942-43.

ODLOČILNA VZHODNA FRONTA

Nemški vojak stoji globoko v ruskem prostoru, ob njegovi železni fronti se razbijajo sovražniški poskusi, izsiliti odločitev pod vsemi okoliščinami. Ogromna področja vzhoda z njihovimi vrednotami in zakladi služijo Evropi in manjkajo sovražniku. Mi vemo natančno in čutimo instinktivno, da bo padla odločitev te vojne na vzhodu. Na stepah in v gozdovih pred Bjelgorodom in Orelom, na Kubanskem mostišču in ob Ladoškem jezeru, v bojih od moza do moza in tanka proti tanku padajo kocke evropske zgodovine in ne v uredništvih židovskih listov v Londonu in Washingtonu. Odločitve ne bodo povzročile transakcije temnih sil, pa tudi ne vojaško dogajanje na periferiji našega kontinenta. Odločilni dogodek naših dni je ogromna bitka na vzhodu, je brezuspešni napor sovjetov, izsiliti z gigantskimi silami ljudstva in materijala prodor v Evropo ali pa najmanj nasiliti svoje vojake in delavce z zrelo žetvijo njihove nekdanje pokrajine Ukrajine. Bitka na vzhodu je v zmagovitem znamenju Nemčije.

ITALIJA

Vojaško in politično dogajanje v Italiji tvori v našem prostoru naravno predmet posebno živahnega zanimanja v diskusiji in daje povod za domneve in kombinacije. Kot nacionalsocialisti ne nosimo naših duš na jeziki, tudi nismo pro-roki, temveč pričakujemo Führerjevo povelje. Da je moral zapadni sovražnik uresničiti s tolikim vrščom napovedano invazijo, nam je bilo jasno; da si je izbral Sicilijo kot cilj napada, je bilo morda modro. Sicilija spada k Evropi, toda Sicilija je otok. Borba za Sicilijo še ni končana, pot v Berlin pa je dolga. Nemčija v vojaških stvareh sploh ne razpravlja, zanjo govorijo njeni vojaki in njeno orožje. Glede političnega dogajanja v Italiji pa načelno ne zavzemamo stališča. Nemčija ni nikakoli parlamentarna demokracija, kjer v zunanje-političnih stvareh vsakdo javno razkazuje svojo modrost in privatno mnenje. Zunanjo politiko Nemčije oblikuje Führer. Kadar bo treba, nam bo povedal kar moramo vedeti.

DRŽANJE DOMOVINE

Ako se v tem članku, ki je našel vsled velike naklade listov »Märburger Zeitung« in »Stajerski Gospodar« pot v vse spodnještajerske hiše, zavzema stališče k položaju, se je zgodilo to zgolj iz notranje-političnih razlogov. Med dogajanjem na frontah in med političnim razpoloženjem in držanjem ljudi v domovini obstaja samo ob sebi umevno vzročna zveza. Nacionalsocialistična vzgoja in oblikovanje v Reichu sta daljnosežno imunitizirala človeka proti pojavom vsakdanjosti. Vera v zmago in pripravljenost na borbo nista vezana na stanje splošnega vojaškega in zunanje-političnega barometra. Če sije sonce ali če se grmadilo na horizontu Reicha oblika: nemški človek izpolnjuje svojo dolžnost v ljubezni in zvestobi do Führerja, dobro vedo, da nam pripada zmaga kljub smrti in vragu.

SPODNJEŠTAJERC IN REICH

Razumljivo je, da spodnještajerski ljudje v široki masi ne posedujejo te duhovne in duševne stabilnosti. Šele dve leti pripadajo k nacionalsocialističnemu Reichu in nosijo v svoji notranjosti še duhovno žilindro tuje vlade in njene agitacije. Naloga in najodličnejša dolžnost vodstva je torej, v odločilnih urah preizkušnje z dejanjem in z besedo apellirati na srca in močnega Spodnještajerc ter jih krepiti v veri v Nemčijo in zmago.

Pri tem je potrebna načelna ugotovitev z ozirom na malo skupino izkoreninjenec, nasprotnikov dejanja in sovražnikov v duhovnem pogledu. Naj se torej potek vojaškega in političnega obračunavanja z nasprotniki Evrope oblikuje posamezno tako ali tako, naj korakajo armade Reicha od zmage do zmage in naj ima sovražnik začasne uspehe; politični koncept dela na Spodnjem Štajerskem ostane skupno z našimi načeli totalno nedotaknjen. Pot, po kateri korakamo, se bo brez-kompromisno nadaljevala!

Spodnještajersko prebivalstvo v svojem razmerju do Reicha, grupirano državno-pravno v definitivne državljane, državljanke na preklie in zaščitence, se deli v svoji duhovno-politični držbi v prijatelje in sovražnike Nemčije. Prva skupina je velika večina spodnještajerskega prebivalstva. Svoje priznanje k Reichu je tisočero podkrepila z delom in borbo, s storitvijo in pripravljenostjo žrtvovanja. To velja za vojake na fronti, za Wehrmann-e v vpostavi, za delavce v delavnicah, orožarnah in rudnikih, za duševne delavce v kontorjih in uradih ter za kmeta za plugom. Sile in vrednote na Spodnjem Štajerskem so od zrna do premoaga in od žive človeške substance do topov Führerjeva last in delujejo za zmago!

JASNA FRONTA PROTI SOVRAŽNIKOM REICHA

Nikakor pa nečemo zamolčati, da je v našem območju mala manjšina sovražnikov Nemčije na delu pri motnji miru in reda. Kot nekakšni nedolžniki tičijo kamuflirani v svojih mišjih luknjah ali pa morijo, terorizirajo in ropajo v gotovih odstranjenih gozdnatih krajih Spodnje Štajerske. Organizatorični in osehni interesi banditskih skupin so nam prav tako znani kakor njihove metode in namen. Kot plačanci Moskve prejemajo iz rok boljševizma denar in naloge, zato jih uničujemo do iztrebitve. Če torej piše komandant Franz Rosmann vulgo Stane v svojem poročilu na naslov »glavne komande slovenske osvobodilne vojske in partizanskih odredov dne 12. aprila 1943, da je bil naš Bachern-bataljon naš najboljši bataljon ter upamo, da bomo iz

njega črpali največje število novega vojaškega in političnega kadra« in če piše nadalje, »da so se nahajali politični kadri Bachern-bataljona, ki so bili določeni za teren, povodom spopada dne 7. januarja 1943 še pri bataljonu ter da so doživeli isto usodo brez vsakega sledu« — je lahko prepričan, da bo doživela njegova nova četa pod vodstvom obeh banditov Bogdana in Harkova isto usodo kot stara tolpa na Bachernu: uničenje do zadnjega moža.

Na čast Spodnještajerc se lahko reče, da redko zalde kak mož iz naše domovine k tem roparskim tolpom. Toda fronte morajo biti absolutno jasno zarisane. Kdor paktira s sovražniki Reicha, kdor hoče motiti našo idejno in gmojno edinstvo, kdor podpira bandite ter jim omogoča njihovo delovanje, kdor dvigne svojo roko proti Reichu, ga zadene naše zasledovanje, kazni in iztrebitev s celo njegovo rodbino. To ugotovitev si naj zapišejo v svojo spominsko knjigo tudi tisti, ki kot intelektualni sprehajalci med dvema frontama že vidijo svojo zarjo na obzorju in mislijo, da je že napočila njihova doba. Primeri z letom 1918 so napačni. Vojaški položaj in politično ter gospodarsko stanje Reicha ne prenaša nikakega primera s položajem centralnih sil v četrem letu svetovne vojne. Naj nas nikdo ne primerja z meščanskimi činitelji, ki so nekoč brezpogojno kapitulirali pred notranje-političnimi težavami. Borba nas je zvišala in k borbi se priznavamo do konca našega življenja.

URA PREIZKUŠNJE

Za prebivalstvo Spodnje Štajerske je napočila ura preizkušnje. V naši domovini se nikdo ne more umakniti »kot nevtralec« odločitvi. Vsak mora podati svoje priznanje. Iz tega priznanja mora — tako ali tako — izhajati svoje konsekvence. Mobilizacija vseh sil se bo nadaljevala. Produkcija v obratih in delavnicah, tovarnah in rudnikih se bo nadaljevala. Politično delo se nadaljuje konsekventno. Ortsgruppentag-i s predajo zastav kot simbole naše vere in našega svetovnega nazora bodo demonstracije našega hofenja in naše moči.

Nemška Spodnja Štajerska je pripravljena! Nasprotnikom pesti Prijateljem našo roko! Spisarcem in strahopetcem naše zaničevanje. Führerja našo ljubezen, Reichu pa naše delo in moči!

Sijajen potek prve prireditve Ortsgruppentagov na Spodnjem Štajerskem

Gauleiter in Reichstatthalter med Spodnještajerci

V soboto in v nedeljo so v Cilli-ju slavnostno otvorili prireditve Ortsgruppentage. Težko je katero drugo mesto bolj poklicano načeti to politično demonstracijo poletja 1943, kakor v središču Spodnje Štajerske se nahajajoče mesto Cilli, ki mu za ponovno povrnitev Spodnje Štajerske Nemčiji in vzgojitev nacionalsocializma pripada ustvarjajoča in zgodovinska naloga. Važnost tega lepega mesta ob reki Sann je bila ob prireditvi Ortsgruppentag-a posebno poudčrtana z navzočnostjo Gauleiter-ja in Reichstatthalter-ja dr. Uiberreither-ja, ki je med drugimi v soboto zvečer na velikem zborovanju ljudstva tudi spregovoril.

Prvič odkar je Spodnja Štajerska osvobodjena, so imele Ortsgruppe Laisberg, Kötting, Schloßberg in Forstwald priložnost, da so podale sliko o svojem dosedanem delovanju. Radi svojih ugodnih ljudsko-političnih položajev so najlažje izpolnile predpisane pogoje za podelitev zastav. Področje mesta Cilli meri 39 kvadratnih kilometrov in šteje 20.700 ljudi, to področje se je maja 1941 razdelilo na štiri Ortsgruppe. Po ploskvi je največja Cilli-Laisberg z 1156 domačinstvi. 84,6% teh ljudi spada k organizaciji Steirischer Heimatbund; 2771 oseb nosi državljanstvo na preklie, 666 je končno veljavni nemški državljani. Radi izravnanih poklicnih plasti so predpogoji za učenje nemščine izredno dobri. Prebivalstvo je zelo darežljivo. Pri vseh dosedanjih zbirkah stoji Ortsgruppe Laisberg daleč na čelu vsega Kreisa. Njej sledi Ortsgruppe Cilli-Forstwald. Ona je takozvana kmetijska »Ortsgruppe«. Od 4471 prebivalcev je večina kmetovalcev. Sledi Ortsgruppe Cilli-Schloßberg z 3904 prebivalcev, ki živijo večinoma od industrije, trgovine in rokodelstva. Tudi Kötting je industrijska Ortsgruppe s 6053

ljudmi. Tu je odstotno največ nemško govorečih ljudi. Otroški vrtec te Ortsgruppe služi kot vzor, bil je tudi prvi, ki se ga je v Kreis-u Cilli ustanovilo.

Kulturno življenje v naštetih 4 Ortsgruppah vodi Kreis. Razen pevskega društva Cillier Männergesangverein in njegovega hišnega orkestra, ki že obstoja od leta 1848, delujejo v Cilli-ju trenutno še simfonijski orkester, godalni kvartet, igralna skupnost, ročni lutkovni oder ter štiri pevske skupnosti. V štirih otroških vrtcih je zajeto 220 otrok. Največja skrb velja otroškim skupinam, v katerih nadzirajo 380 malčkov.

S primernim fundamentom bivših Nemcev in vpostavljenih tovarišev je bila izgraditev organizacije Steirischer Heimatbund bistveno lažja kakor v ostalih Ortsgruppah Kreisa, akoravno tudi tukaj ni manjkalo političnih nasprotstev pri delu. Toda z nacionalsocialistično vztrajnostjo se bo držalo cilja nemške Spodnje Štajerske. Zastave, ki jih je Ortsgruppe izročil Gauleiter, so prvi znak uspešnega obnovenega delovanja.

Ze v soboto jutro je bilo mesto Cilli v zastavi. Sveže zelenje in cvetje je nudilo lepo sliko. Bil je to dokaz sloga in enotnosti prebivalcev mesta Cilli, ki so s tem izražali voljo, da so pripravljani vztrajati tudi v težkih dneh.

Popoldan je Kreisleiter in Landrat Dörflmeister s svojim štabom pozdravil Gauleiter-ja, ki je prišel v spremstvu Bundesführer-ja Steindl-a. Gauleiter se je takoj podal k otvoritvi novih uradov Ortsgruppe Cilli-Forstwald v ulici Hugo-Welt-Gasse. Z otvoritvijo teh novih prostorov, ki v vsakem pogledu odgovarjajo, je bila prirejena razstava o storitvah Gauleiter-ja, ki je ogledal posamezna delovna področja ter pokazal veliko zanimanja. Po otvoritvi uradov so si ogledali tudi osta-

le urade Ortsgruppe ter ureditev, ki jih ima organizacija Steirischer Heimatbund. Povsod se je Gauleiter razgovarjal s poedinimi funkcionarji.

Popoldan se je na dvorišču stare grajske razvaline zbralo mlado življenje. Na stotine in stotine otrok Kindergruppe je prišlo na veselico med to zgodovinsko zidovje. Tri ure je trajal otroški drindaj. Videli so tudi lutke, igre, plesi in petje je prineslo veliko razvedrila. Nekaj časa je bil tudi Gauleiter pri otroški prireditvi. Nato si je ogledal razstavo »Cilli in Volkstumskampf«. Na njej se je videlo boje nemškega mesta Cilli za semitvo v zadnjih desetletjih. Razstavljene so bile slavne zastave 87 pešpolka, zgodovinski spisi, izreki iz časopisov iz nemškega in slovenskega tiska. Letaki in drugo priča o neomajivi veri Nemcev mesta Cilli v času temne nemške odločine. Vrsta slik pripoveduje o ilegalnem boju mladine, pevskega društva in smučarskega kluba. Poseben oddelek razstave je posvečen boju za palačo »Deutsches Haus« v Cilli-ju.

V večernih urah je po mestu postalo živahno. Od vseh strani je prihajalo ljudstvo na večje prostore, kjer so koncertirale godbe. Tudi pevci mladinske organizacije Deutsche Jugend so nastopili. Na Kaiser-Josef-Platz-u je bilo po 20. uri nalaščeno ljudstvo. Na tisoče ljudi je prišlo, da bi slišali Gauleiter-ja. Ko so pozneje žarometi v mraku razsvetlili zbrane ljudske množice, je bil trg najlepša slika zaobljubljene skupnosti, ki je s svojim množičnim nastopom pripravljena, da stavi Führer-ju in domovini svojo zvestobo na razpolago.

Ko je Gauleiter med špalirjem Wehrmannschaft-a v spremstvu Bundesführer-ja in Kreis-

führer-ja šel na govorniški oder, je godba Wehrmannschaft-a svirala »Hoch vom Dachstein«, pri čemur je na tisoče in tisoče dvignjenih rok pozdravilo Gauleiter-ja kot šefa civilne uprave na Spodnjem Stajerskem in Führer-jevega pooblaščenca. Gauleiter je pozdravil zastopnike stranke in oborožene sile, nakar je Kreisführer in Landrat Dorfmeister stopil na govorniški oder ter dal izraza veselju, da je Gauleiter več kakor po dveh letih zopet obiskal Cilli, da bi z zastavami odlikoval 4 Ortsgruppe, ki so prve na Spodnjem Stajerskem deležne te visoke Führer-jeve časti.

Sledil je Gauleiter-jev govor, ki je napravil na poslušalce mogočen vtis.

Po počastitvi Führer-ja so odmevale himne kakor mogočna zaprisega v nočno zvezdno nebo. Tisoči so še enkrat pozdravili zastave, nakar se je prireditev zaključilo.

V nedeljo jutro so vesele koračnice otvorile drugi dan. Mnogo ljudi je že zgodaj odšlo k častnemu gaju kjer so priredili jutranjo proslavo ter podali zaprisego zvestobe padlim junakom. Spregovoril je SA-Standartenführer Wolf ter poudaril potrebo krvnih žrtv za Nemčijo. Če bi ne bilo nemških mož, ki so pripravljeni, žrtvovati svoje življenje za domovino, bi danes Nemčije ne bilo.

Tekom dopoldneva je še govoril Leiter des Führungsamtes II iz osrednjega vodstva organizacije Steirischer Heimatbund, Tremi, in sicer funkcionarjem o njihovih nalogah in dolžnostih v prihodnih dneh. Njegov govor je bil poln vere v končno zmago. Sportne prireditve ter javna gledališka predstava igralne skupnosti na dvorišču starodavnega rotovža so zaključile prvi Ortsgruppentag v Cilli-ju.

melfeuers emporschiagen, rollt die Kampfgruppe dem Fluß entgegen. Es geht gut, fast zu gut, denkt der Oberst.

Und dann rammt die gepanzerte Kampfgruppe noch ein starkes, vorzüglich getarntes Befestigungssystem. Aus einem Kornfeld feuern unsichtbar Panzerabwehrwaffen und Maschinengewehre. Der Oberst läßt die Panzer zum Umfassungsangriff ostwärts ausheilen. In die wogenden Ähren aber stießen die Flammenketten der Flakgeschosse, in die Gräben hinter dem Kornfeld bohren sich im indirekten Beschuß die schweren Granaten der Artillerie. Holztrümmer, Erde, Steine und Waffen wirbeln durch die Luft.

Die feindliche Artillerie hat das Feuer aus dem Sumpf zurückverlegt und stürzt sich auf die gepanzerten Fahrzeuge. Vor einem Panzer steigt eine Wolke von Feuer, Qualm und Dreck empor. Er hält an, ein Panzerschütze schwingt sich aus dem Turm, gleitet unter den Bug und beginnt zu hämmern. Panzerwarte des Bergezuges stürzen herbei, schaffen Ersatzteile heran, und als der Oberst später zurückblickt, rollt auch dieser Panzer wieder.

Immer dichter fällt, aus ostwärtiger Richtung heranheulend der Granathagel der feindlichen Artillerie zwischen die Kampfgruppe. Aus dem Westen verstärkt sich das Feuer der feindlichen Panzerabwehrwaffen. Ein Panzer wird durch Minentreffer gestoppt, die Gleiskette ist zerrissen. Pioniere räumen die Minen, erreichen dabei den Fluß und bereiten den Übergang vor. Längst hat unsere Artillerie und unsere Flak die feindlichen Stellungssysteme hinter dem Kornfeld zertrümmert. Nun preschen die gepanzerten Mannschaftransportwagen herab. Die Panzergrenadiere springen ab, überschreiten den Fluß und bilden am jenseitigen Ufer den Brückenkopf. Panzer, Artillerie und Flak decken das Vorgehen der Grenadiere.

Der Auftrag ist erfüllt. Zu spät donnert ein Verband bolschewistischer Bomber und Schlachtflugzeuge heran. Zwei Bomben erst hat der feindliche Verband geworfen, als Messerschmidt am Himmel erscheinen. Das Singen ihrer Motoren dämpft den Panzergrenadiere, die sich in die Erde des Brückenkopfes festkrallen, eine wahrhaft himmlische Musik. Die feindlichen Kamet und Schlachtflugzeuge drehen ab, lassen ihre Bomben im Notwurf ins freie Gelände stürzen und verschwinden im Dunst des Horizontes.

Bis zu einer Breite von 800 m und einer Tiefe von 600 m ist der Brückenkopf erweitert, als der Befehlspanzer des Generals auf dem Brückenkopf erscheint. Der Oberst meldet dem Divisionskommandeur der drückt ihm dankend die Hände. »Das war wie aus einem Guß!« urteilt der General, und dieses Lob gilt gleichermaßen den tapferen alpenländischen Soldaten, die sich als Meister in der Beherrschung und Ausnutzung ihrer Waffen zeigten, wie der souveränen Sicherheit und Elastizität der Führung ihres Kommandeurs.

Kriegsbericht Herbert Wehlt

Mit neuen Wallen gegen die Sowjets

Alpenländische Panzergrenadiere zertrümmern sowjetische Stellungssysteme — Beutegeschütze werden gewendet und jagen Serien von Granaten gegen den Feind

PK. Die Stunde ist ernst. Im Befehlswagen erhebt sich der Oberst. Den schon im Weltkrieg bewährten alten Offizier durchströmt ein Gefühl soldatischen Stolzes, daß er berufen ist, die starke und schnelle Kampfgruppe gegen den Feind zu führen. Noch einmal versucht das Auge des Kommandeurs den stählernen Block im Bereitstellungsraum zu umspannen. Aus dem Waldrand ragen die Kolosse mächtiger Stahlfestungen. Es sind die Panzer der ersten Abteilung seines Panzerregiments, zum Breitkeil gestaffelt. Dahinter die ihm unterstellten Einheiten, Panzergrenadiere in Mannschaftstransportwagen, Panzerpioniere, Panzerjäger, die Artillerie, die Heeresflak. Eine Phalanx neuer Waffen, vollmotorisiert, wartet auf den Befehl des Kommandeurs, den Gegenangriff im Gefechtsstreifen einer alpenländischen Panzerdivision südlich Orel tief in den Sowjetraum zu tragen.

Der Oberst weiß: Er braucht diese neuen Waffen! Dieser brutale Feind, der jetzt auch die Erfahrungen der amerikanischen und britischen Waffentechnik verwerten kann, peitscht seine Rüstungsindustrie zu neuen Höchstleistungen der Massenerzeugung an. Er legt kein Gewicht mehr auf Präzision. Er will die neuen Erzeugungserfolge auf Kosten des letzten Schliffes erzwingen. Seine Materialmassen sollen uns niederwalzen. Diesem Feind kann man nur mit neuen, kühnen Schöpfungen unserer eigenen Rüstung begegnen. Hier im Kampfraum südlich Orel hatte er ungezählte Sturmdivisionen versammelt, die unter rückhaltloser Aufopferung von Truppen und Material die deutsche Front zum Einsturz bringen sollten.

Ein Kommando des Kommandeurs, durch das Bordsprechgerät gegeben, setzt die gepanzerte Kampfgruppe in Bewegung. Sie stößt einige Kilometer in südlicher Richtung vor, ohne Widerstand zu finden. Der Feind weicht aus. Beim Einschwenken nach Osten aber schlägt den abschmenden Panzern aus einem Dorf starkes Feuer aus Pak und Panzerbüchsen entgegen. Der Chef einer Panzerkompanie fällt aus. Seine Panzer behämmern die feindlichen Abwehrwaffen. Aber der Angriff darf nicht stocken. Das Dorf wird, so erkennt der Oberst durch eine Umgebungsbeobachtung allein schon fallen. Er befiehlt seinem Adjutanten, die Panzer vom Feind zu lösen und wieder heranzuführen. Die Panzer indes haben den Widerstand schon gebrochen. Haben die feindlichen Pakstellungen und die Panzerbüchsenester vom Erdboden weggeschossen.

Zwei schwere Geschütze hat der Feind auf einer Höhe vor dem Dorf zurückgelassen. Während die Panzer aufschließen, springen einige Kanoniere von den Selbstfahrlafetten, wenden die Beutegeschütze um 180 Grad und jagen Serien von Sprenggranaten in die Reste des Feindes im Dorf und in eine erkannte Stellung.

Ein ausgedehnter Sumpf setzt dem Marsch der Kampfgruppe ein vorläufiges Halt. Einige Panzer werden vom zähen Morast festgehalten. Fahrzeuge des Berzuges ziehen im feindlichen Artilleriefeuer die Kolosse wieder aus dem Sumpf. Inzwischen wurden zwei Übergänge erkundet. Panzergrenadiere und Artillerie überqueren den Sumpf, die Panzer decken den Übergang. Der Oberst drängt. Der Feind ist überrumpelt, seine Abwehr noch schwach, seine Überraschung muß ausgenutzt werden. Langsam verdichten sich die feindlichen Granateinschläge, aber da ist der Übergang schon geschafft. Während aus dem Sumpf die Schlammfontänen des feindlichen Trom-

An der Strasse nach Kursk

Vor 24 Stunden noch Schlachtfeld — Stählerne Leichen über die Steppe gesät — Wo der Weg ins Niemandsland beginnt...

Von ff-Kriegsbericht Otto Heinrich Moser

PK. Das Wasser, das vor einer Stunde vom Himmel niedergoß, hat die Erde bereits aufgetrunken, und im frischen Ostwind beginnt auch die schwarzklebrige und rutschige Rollbahn wieder rasch zu trocknen. In den Spuren wird die Erde lichtgrau und fest. In duftenden Wogen fährt der Wind den großen, reifen Geruch der feuchten Steppe mit sich. Eine Munitionskolonie zieht mit ihren schweren Lastkraftwagen nach vorn. Meldefahrer jagen auf springenden Kraftwagen die Straße entlang. Ganz langsam, im Schrittempo, kommen drei Sanitäts-Kraftwagen zurück. Dahinter wird ein beschädigter Kübelwagen von einer kleinen Zugmaschine abgeschleppt.

Stichflamme schließt in den Fallschirm

Vorn taucht mit buschigen Bäumen ein Dorf auf. Es beginnt schwarz und zerstört, ein zer-schossenes Haus liegt um einen öden Schornstein. Davor liegen die verrosteten Trümmer eines

zerrissenen Panzers. Es riecht nach Brand und Verwesung. Die fortgeschleuderte Panzerkuppel liegt klobig an der Straße. Der Wagen überfährt holpernd ihr ausgestrecktes Rohr. Im Dorf ist die Straße noch weich und morastig, sie fließt in zwei, drei Arme auseinander. Die Fahrzeuge versuchen die beste Fahrmöglichkeit zu finden. Zwischen zwei Wegen, von schmutzigen Lachen umgeben, steht die Brunnenhütte. Die hohen, kastenförmigen Wagen der Küchenfahrzeuge halten davor. Einige Männer stehen über einen Wasserbehälter gebeugt und waschen sich den tagealten Schmutz vom Gesicht und von den Händen. Zuweilen kommt ein altes Weib aus einem Kellerloch gekrochen, um sich in ihrem Bleicher Wasser zu holen. Von der Bevölkerung ist sonst kaum jemand zu entdecken.

In der Nähe beginnt plötzlich die Flak zu bel-len. Deutlich ist das typische Brummen der näherkommenden Sowjets zu vernehmen, das wenig später über dem Dorf ist. Die Flak hämmert und

kracht. Aus dem umgeworfenen Blecheimer fließt das Wasser in die schmutzigen Straßenpfützen. Dann schlagen rechts drüben am Waldrand, wo die Artillerie steht, die Splitterbomben der vier Schlachtlieger auf. Aber in das Krachen der Einschläge mischt sich das Rufen der Männer, die wieder aus den Gräben und hinter den Häusern hervor auf die Straße kommen und mit den Armen in den Himmel zeigen. Der letzte Bolschewist beginnt zu rauchen, zu qualmen, zu brennen. Hin und her schwankend dreht er nach links hinunter. Eine rote Stichflamme fährt hoch und schießt in das weiße Tuch des aufgehenden Fallschirms, zerreißt dann den Flugzeugkörper.

Der »Tiger« und die T 34er

Unweit der Stelle, wo neben der Straße die Trümmer des Flugzeuges im Felde aufschlugen, steht ein deutscher Tiger-Panzer. Er ist etwas zur Seite geneigt, die eine Laufkette liegt ausgebreitet auf der Erde. Männer in blauen Anzügen sind an der Arbeit, die beschädigten Laufrollen auszuwechseln. Oben aus dem mächtigen Turm ragt das lange Rohr der Panzerkanone quer über die Straße. Da liegen in zehn bis fünfzehn Meter Entfernung zwei ausgebrannte T 34. Der Turm des einen ist abgeschleudert und liegt offen, mit dem Rücken nach unten im braunverbrannten Gras. Das Rohr des anderen zeigt immer noch auf den verwundeten »Tiger«.

Als die zwei Bolschewisten vor 24 Stunden nach einem Panzergefecht, bei dem der »Tiger« seine letzte Munition verschossen hatte und schließlich auf eine Mine gefahren war, diesem mit ihren Kanonen nichts anhaben konnten und daraufhin zweimal versuchten, ihn zu rammen, sprang der deutsche Panzerkommandant ab, um den Gegnern mit Haftladungen zu Leibe zu gehen und sie zu sprengen.

Vor 24 Stunden war hier noch die Spitze des deutschen Kells, der im Gegenangriff in die andrängenden Menschen- und Panzermassen hineingestoßen war. Spuren der schweren Kämpfe sind rings über die weiten Flächen der Steppe die ausgebrannten Reste der sowjetischen Panzer. Inzwischen aber sind die Grenadiere im Schutz der eigenen Panzer weiter vorgestoßen, haben die Bahnlinie erreicht, die sich hier mit der Straße trifft, haben sich an ihr entlang bis zu dem Wäldchen rechts des Bahndammes vorgekämpft und es in heftigen, wechselvollen und blutigen Kämpfen genommen.

145 Sowjetpanzer blieben liegen

Hier hört die Straße auf. Vor diesem Wäldchen liegt die neue Höhenstellung des Gegners, auf

der er sich seit heute früh verschanzte und hinter der er seine Granatwerfer und Salvengeschütze aufgebaut hat. Ununterbrochen steht das Geräusch der Einschläge und Abschüsse um die Männer in den Erdlöchern, auf den Mannschaftskampfwagen und auf den neuen Selbstfahrlafetten der Artillerie, in den Panzern und in den Sturmgeschützen, deren tiefgestaffelte Stellung sich durch das Wäldchen und zu beiden Seiten in weitem Bogen über die Höhen der Steppe hinzieht.

So stand die Stellung, als der Morgen zu grauen begann, und so steht sie auch jetzt noch, nachdem in den Vormittagsstunden plötzlich drüben über dem Horizont feuernde Panzer auftauchten, zehn, dreißig, sechzig, hundert, die sich durch die Kornfelder ins Tal schoben und gegen die deutsche Höhenstellung anrollten, um sie niederzuwalzen. Der Augenblick für die höchste Bewährung der neuen Waffen war gekommen. Mit tödlicher Sicherheit faßten die Richtschützen eine der stählernen Walzen nach der anderen in ihre Visiere. Die Angreifer flogen in die Luft oder blieben schwergetroffen liegen. Einzelnen Panzern, denen es gelang, die deutsche Abwehrstellung zu durchfahren, wurden von den herumgeworfenen Geschützen ebenfalls abgeschossen. Es erreichte keiner der 145 sowjetischen Kampfwagen die eigenen Linien wieder, sie blieben alle im Feuer der deutschen Abwehrwaffen liegen, die hier ihre eindeutige Überlegenheit dem sowjetischen Material gegenüber bewiesen haben.

Schwarz und zerrissen liegen die stählernen Leichen über die Steppe gesät. Dort, wo die Straße ins Niemandsland geht, fährt eine tiefe Kettenspur über ihren Rücken. Rechts in den Büschen steht der gesprengte Panzer. Tote Bolschewisten liegen in braunen Bündeln herum. — Krachend tanzen die Einschläge eines Salvengeschützes über den Bahndamm und über die Straße. Staub und Rauch kriecht über den Boden. Hier scheint die Straße aufzuhören, auf der sich seit Tagen die Verbände der Waffen-SS vorwärtskämpfen, auf der von rückwärts die beiden Einheiten im Anmarsch sind, die zur Unterstützung in die schweren Kämpfe eingreifen sollen. Aber sie hört hier nicht auf die Straße, sie führt drüben weiter, dort, wo jenseits der Höhe die Qualmwolken der Stukabomben gegen den Himmel treiben. — weiter nach Norden.

Povračilo prispevkov ženskim članom iz bivšega invalidskega in nameštenskoga zavarovanja pri sklepanju zakonskih zvez

Važno določilo za Spodnjo Stajersko.

Po določilih v Reich-u veljavne odredbe o zavarovanju imajo ženski zavarovanci, ki se poročijo, pravico na povračilo polovice prispevkov, ki so jih plačali v invalidsko in nameštensko zavarovanje, če je pričakovanje do začetka koledarskega leta sklepanja zakona in najkasneje dve leti po sklepanju zakona izpolnjeno. Povrnilo se bo samo tiste prispevke, iz katerih je pričakovanje ohranjeno. Če se neka zavarovanka poroči po 1. maju 1942, potem za povračilo ni več potrebna izpolnitev čakalne dobe in očuvanje pričakovanja. Povračilo izključuje nadaljne pravice iz doslej plačanih prispevkov.

Za Spodnjo Stajersko je z odredbo šefa civilne uprave z dne 26. julija 1942 določeno sledeče: Ženske, zavarovane delojemalke, ki so se poročile po 31. marcu 1941, dobijo na predlog nadalje za dobo do 1. januarja 1930 nazaj, za vsak teden za upoštevan jugoslovanski zaslužni čas iz invalidskega zavarovanja, povrnjenih 35 Rpf. Tudi ženske zavarovane nemščenke, ki so se po 31. marcu 1941 poročile lahko zahtevajo povračilo pripadajočih prispevkov iz bivšega jugoslovanskega pokojninskega zavarovanja.

Predlog oziroma prijave za povračilo prispevkov je predložiti pri županskih uradih za urad »Überleitungsstelle für Sozialversicherung in Marburg, Günther-Prien-Gasse 13«, ali pa za njegove podružnice v Cilli-ju, Pettau-u, Edlingen-u in Windischgraz-u ali pa za urad Arbeitspolitisches Amt des Steirischen Heimatbundes, Rechtsberatung Marburg/Drau, Tauriskerstraße 12. Predlogu je priložiti sledeče papirje: Poročni list, člansko izkaznico organizacije Steirischer Heimatbund, ali pa potrdilo, dokazuje o prejšnjih delovnih razmerah, delovno knjigo, potrdila o službah, rjavo invalid-

PK-Kriegsber. Lechner (Sch).

Am Zielfernrohr eines SMG.

Ein feindlicher Graben ist nach hartem Kampf genommen worden. Aufmerksam beobachtet der MG-Schütze durch das Zielfernrohr die Bewegungen auf der Feindseite.

sko potrdilno karto, zeleno nameštensko karto ter računsko potrdila. Priloge potrebne priloge in dokazov je predpogoj za hitro rešitev.

Ponovno se povdarja, da se bo prispevke iz jugoslovanskih zaslužnih časov ženskim zavarovancem povrnilo le tistim, ki so se poročili po 31. marcu 1941.

* Krojačem je zopet za dva meseca prepovedano izdelovati nove obleke. Da bi se vršila popravila nošenih oblek, je Reichsgruppe Handwerk zopet odredila prepoved izdelovanja novih oblek, ki velja za čas od 1. avgusta do 30. septembra. Obleke, ki so že v delu, je izvršiti do 15. avgusta 1943. Od te prepovedi so izvzete uniforme, žalne obleke, obleke za nošenje žene in oblačila, ki jih predpiše zdravniki in gospodarski uradi za posebne namene.

* Zatemnitev svetlobnih svarilnih naprav za neomejenih železniških prehodih. Izkušnja je pokazala, da ne zadostuje zatemnitev svarilnih svetilk pri neomejenih železniških prehodih. Ker bela luč preveč razsvetli tla, se mora za časa trajanja vojne beli obratni znak opustiti. Prometni minister je radi tega že izdal tozadevno pooblastilo. Rdeča luč kot svarilen znak ostane nespremenjen.

* Mráz v Braziliji. V brazilski državi Minas Geraes so zabeležili pretekli petek nenavadno nizko temperaturo. Topolemer je kazal v mestu Belle Horizonte 4 stopinje pod ničlo.

* Stoletna pravda končana. V Lizboni se je končala pravda, ki je trajala celih sto let. Pravda se je sukala okrog draguljev, ki jih je zapustil pred sto leti pregnani kralj Don Miguel. Nič manj kot štiri generacije pravnikov so se bavile s to pravdo. Te dragulje so po sto letih končno prisodili 80 živim dedičem pokojnega kralja, ki živijo deloma v inozemstvu, deloma pa na Portugalskem. Med srečnimi dediči, ki se nahajajo v inozemstvu, je tudi pretendent na portugalski prestol, vojvoda Duarte Braganški. Dragulji kralja Miguela so baje vredni 900.000 eskudov.

* Inženjerji za letalsko tehniko. Kakor poročata generalni pooblaščenec za vpostavo v delo, izobrazijo inženerska šola za letalsko tehniko sposobne strokovne delavce, ki so položili pomočniške izpite v šestih do sedmih semestrih za letalsko-tehniške inženjerje. Šola ima nalog, v prvi vrsti sprejemati vojne poškodovance, ki so po svojih poklicnih sposobnostih za to primerni.

* Previdnost pri denarju. Bolgarski železniški minister je odredil, da blagajne železniških postaj ne smejo imeti v svojih predalih več kakor 50.000 levov, medtem ko je ves ostali denar treba takoj naložiti v najbližnjem denarnem zavodu.

PK-Kriegsber. Hoffmann (Sch).

Meldereller und Meldelfahrer begegnen sich. Sie kennen keinen Brotneid, der Kradmelder und sein Kamerad von der vierheiligen Konkurrenz, denn jedem ist ein bestimmter Aufgabenkreis, seiner Eigenart entsprechend, zugewiesen.

POLITIČNI DROBIZ

□ »Sicilija ni puščava«. V mesta Palermo je bil vrhovni poveljnik 8. angleške armade general Montgomery novinarjem na vprašanje, zakaj se anglo-ameriški pohod hitreje ne razvija, da Sicilije ne gre istovetiti s puščavo. »Nemci — tako je dejal — so še vedno navdušeni in fanatični nacionalisti. Jaz jih sicer ne ljubim, toda boriti se znajo. V Siciliji prav tako kakor preje v Afriki.«

□ Cangkašek je postal državni predsednik. Kitajska vlada v Cunkingju je objavila vest, da je general Cangkašek, ki so ga doslej nazivali maršalom, postal predsednik Kitajske, kot naslednik nedavno umrlega predsednika Lin Sena.

□ Burma — samostojna država. Kakor poročajo iz Tokija, je Burma dne 1. avgusta proglasila svojo neodvisnost. Najprej je javil vrhovni poveljnik japonske okupacijske armade, general Kavabe, šefu burmeškega upravnega sveta, dr. Ba Mavu, da je japonska vojaška uprava končala svoje delo. Nato je dr. Ba Mav sklical pripravljalni odbor za proglasitev neodvisnosti Burme ter mu je izjavil, da je tudi njegovo delo končano. 25 članov tega sveta je bilo imenovanih članom novega burmeškega državnega sveta. Novi parlament Burme je nato izvolil Bandore Uzeina svojim prvim predsednikom. Uzein je v prisotnosti visokih japonskih častnikov proglasil neodvisnost Burme, ki hoče kot članica Vzhodne Velike Azije pod japonskim vodstvom prispevati k novemu svetovnemu redu. Burmeški državni svet je nato izvolil svojo vlado. Prvim predsednikom države in ministrskim predsednikom je bil izvoljen dr. Ba Mav. Neodvisna država Burma je po tej zgodovinski seji podpisala zvezno pogodbo z Japonsko. Obenem je neodvisna vlada Burme napovedala 1. avgusta Angliji in Zedinjenim državam vojno. O novem položaju je dr. Ba Mav obvestil obenem sile osi in nevtralne države.

□ Laval bo razširil svoje vladno. Kakor poročajo iz Vichy-ja, namerava Laval razširiti svojo vlado. Med novimi osebnostmi navaja tudi bivšega radikalnega poslanca Chichery-ja.

□ V burmeški vladi ne bo japonskih svetovalcev. Kakor poroča japonski list »Azahi Sinbun«, japonska vlada ne bo imenovala nikakih svetovalcev pri burmeški vladi. Japonska hoče na ta način dokazati, da spoštuje suverenost nove države Burme.

□ Sovjetski veleposlanik v Londonu, Majski, je bil te dni imenovan namestnikom komisarja za zunanje zadeve. Njegovim namestnikom v londonskem veleposlaništvu Sovjetske Unije je postal dosedanji sovjetski poslanik v Ottawi, Fedor Gurev.

□ Morgan-ova banka sega po maroških železnih. Francoske agencije Off poročajo iz Tangerja, da je ameriška velebanka Morgan poslala svoje zastopnike v Maroko z nalogo, da naj dobijo v svoje roke vsa vojaška industrijska podjetja in prometne družbe. Agenci Morgan-ove banke že skušajo prenesti kapital maroških železnic v ameriške roke.

□ Argentinska onemogoča kuzkanje v vojno. Argentinska vlada pobije sleherno kuzkanje na vstop Argentince v vojno. Tako je policija v Buenos Airesu ustavila delovanje dveh založništev ter je knjige, ki jih je tamkaj zapolnila, razgala. Med razganimi knjigami se je nahajala tudi znana knjiga »Misija v Moskvi«, ki jo je napisal bivši ameriški veleposlanik v Sovjetski Uniji, Joseph Davies. V pokrajinah Argentinske so ustavili izhajanje številnih levčarskih listov. Aretiranih je bilo tudi več argentinskih politikov.

□ Turški veleposlanik zopet v Londonu. Turški veleposlanik v Londonu, Ahmed Rauf Orbaj, je prišel po dvomesečni odsotnosti zopet v angleško prestolnico.

□ Ameriški vojni minister Stimson zopet v Washingtonu. Kakor smo že poročali, je obiskal ameriški vojni minister Stimson pred kratkim Anglijo, Islandijo in Severno Afriko. Po tritedenskem potovanju se je Stimson zopet vrnil v Severno Ameriko.

RAZNE VESTI

* 15letni izumitelj. 15letni Rupert Lahnsteiner, delavec v nekem podjetju v Linzu, je nedavno izdelal nekoliko neokretno skico naprave za reguliranje vijakov. Strokovnjaki se takoj uvideli, da gre za izum, ki so ga nekdo izgledil ter prijavil. Fanta je pa podjetje takoj spravilo v učilnico, da se izučijo za strokovnega delavca.

* Nemci so brihten in izredno iznajdljiv narod. Na Reichsmarschall-ov klic »Izumitelji naprejte!« so Nemci začeli s tako vno delovati na izumih, da dobi Reichspatentamt, to je patentni urad v Berlinu, dnevno najmanj 110 prijav o novih in neznanih izumih. Za vse te izume in iznajdbe je pa podlaga v sedanji vojni. Vsi poklici se trudijo, da bi s svojim doprinosom pomagali skupnosti ter izpolnili to, kar je mogoče še nepopolno. Med predlagatelji so navadno kmetijski delavci, kmetje, posestniki in veleposelstniki, delavci v rokodelskih obratih, industrijski delavci, tehniki, mojstri, inženjerji, kemiki in tudi tisti, ki so izumitelji iz zabave, ne manjka. Reichspatentamt je nedavno vpisal svojo 1.530.000 številko, to je številka izumov, ki so jih doslej registrirali in zaščitili pri našem patentnem uradu.

* Lovski letalski odred Mölders je sestrelil 6000 sovražnih letal. To se je zgodilo te dni pod vodstvom sedanjega poveljnika in nosilca odlikovanja Eichenlaub, Oberstleutnant-a Nordmann-a na vzhodni fronti.

* Vozna dovolila za inozemske delavce in vojne ujetnike. Reichsverkehrsminister je izdal odlok, da se delavcem iz vzhoda oziroma tudi delavcem iz vzhoda lahko izdaja dovolila za vožnjo z motoriziranimi vozili, ako se jim dodeli še nadzorne organe.

* Slovaški židje pridejo v taborišča. Slovaško glasilo »Gardista« poroča, da bodo na Slovaškem v taborišča vse še tamkaj živeče žide.

* Lenuhe so vzeli na muho. V Bolgariji je policija nedavno po vseh večjih mestih in tudi v Sofiji podvzela energično racijo za lenuhi in delamrže, ki se izogibajo vsakemu stalnemu delu. Pri tem so imeli največ uspeha po raznih gostilnah in kavarnah.

* Ponarejevalce potnih listov so prijel. Bolgarska policija je v Sofiji odkrila središnico za ponarejanje potnih listov, na katere so udarjali hkrati tudi inozemske vize. Glavni udeleženci so bili židje, ki so za svoje delo zahtevali visoke cene.

* Ustaška mladina na obisku v Bolgariji. Vodstvo hrvatske ustaške mladine je na povabilo bolgarske mladinske organizacije »Branik« odpotovalo v Sofijo na obisk.

* Preprečite gozdne požare! Danes so izgube, ki jih povzročajo morebitni gozdni požari, mnogo težje kot nekoč v mirnih časih. Zato je važno, da se jih prepreči. Prepovedano je v bližini gozdov imeti odprto luč, odmetavati goreče vžigalice ali pa brez dovoljenja lastnika gozda prižigati ogenj. Brez dovoljenja gozdnih uradov se tudi ne sme razžigati ničesar na prostem. V času od 1. marca do 31. oktobra je prepovedano kajenje v gozdu. To velja za cigarete kakor tudi za pipe. Ako se pa vname gozd, je dolžnost vseh in vsakega, da pomaga preprečiti škodo in rešiti, kar se največ da. Razen gasilcev se mora pri požaru v gozdu mobilizirati vse ljudi, ki pri tem lahko pomagajo. Kdor se v takih primerih pregreši zoper obstoječe predpise, bo seveda kaznovan. Navodilom gozdarstvih uradnikov in gozdnih čuvajev se je pokoravati. Dorasli, starši, učitelji in voditelji mladine so poklicani, da otrokom vcepijo ljubezen in dolžnost do čuvanja gozdov.

* Casopisje za inozemsko delavstvo v Nemčiji. Nad 12 milijonov inozemskih delavcev zaposluje danes Velika Nemčija. Za vse te delovne množice skrbi nacionalsocialistična socialna politika v isti meri kakor za lastne nemške delavce. Razen primernih plač, zadostne prehrane, oblačil, stanovanja itd. je preskrbljeno tudi za duševno hrano. Že od leta 1941 poslujejo knjižnice, ki razpolagajo s knjigami v vseh evropskih jezikih. K temu se je uvedlo še izhajanje delavskih časopisov, ki izhajajo seveda v jezikih delavstva. Trenutno izhajajo sledeči listi: »Il Camerata« (Tovariši) za Italijane. »Enlace« (Zveza) za Špance. »L'Effort Wallon« (Velja Valoncev) za Valonce. »De Vlaamse Post« (Pošta iz Flandrov) za Flamce. »Van Honk« (Proč od domovine) za Holandce. »Broen« (Most) za Dance. »Slovensky Tyden« (Slovaški teden) za Slovence. »Domovina Hrvatska« za Hrvate. »Česky Delník« (Česki časopis) za Čeha. »Rodina« (Domovina) za Bolgare. »Trud« (Delo) za Ruse. »Ukrainec« (Ukrajinec) za Ukrajince iz Vzhodne Ukrajine. »Wisti« (Poročila) za delavce iz Zahodne Ukrajine. Casopisa »Enlace« in »Rodina« izhajata štirinajstrednjo, vsi ostali so tedniški. Razen naštetih glasil izhajajo še inozemske delavstvo v Reich-u še nekaj strokovnih glasil za rudarje in kmetijstvo ter razne ilustracije zabavnega značaja. Te časopisje se razpečevajo večinoma potoma obratov ter po cestah

in kolodvorih. Naklade so razveseljive. Nekateri listi so dosegli 100.000 natisov. Liste urejajo uredniki iz dežel, ki so ožje domovine bralcev ter izražajo svetovno politične nazore delovnih ljudi iz vseh evropskih dežel na novi red in novo Evropo.

* Pretep angleških politikov radi princa Pavla. Kot zaključek seje angleške Spodnje zbornice o usodi bivšega princa Pavla, ki so ga z ozirom na njegovo zdravstveno stanje morali preseliti iz Kenje v Južno Afriko Unijo, je prišlo nedavno do pretepa v hodnikih angleškega parlamenta. Spoprijela sta se najbolj poslanca Cunningham-Reid in Locker-Lampson. Cunningham-Reid je namreč od zunanega ministra Edena zaman tirjal izčrpno izjavo o prevozu imenovanega printa iz Anglije v Kenjo, hkrati je pa vprašal, če bo tudi drugi vojni ujetniki iz zdravstvenih razlogov lahko šli iz Anglije v Kenjo. Locker-Lampson je izustil par zaničljivih opazk o hitrem odpotovanju Cunningham-Reida v česu bliskovite vojne leta 1940. Temu je sledil hud prepri s pestmi v sejni dvorani, kar je povzročilo splošen pretep, ki ga je končala šele poklicana straža.

* Radi poskusa umora žene obsojen na smrt. Dne 21. julija so v Wien-u pokončili Leopolda Teutschmann-a iz Wien-a. Izredno sodišče v Wien-u ga je obsodilo na smrt, ker je ponovno poskušal zastrupiti svojo ženo, ki je motila njegova razmerja do drugih žensk.

ZANIMIVOSTI

Avgust - zadnji mesec poletja

Avgust — nekoč (po starorimskem štetju) šesti, po našem štetju še je osmi mesec v letu — je dobil in ohranil svoje ime po slovitem rimskem cesarju. Razen decembra je mesec avgust v vsakem oziru najbolj zanimiv mesec v celem letu. Kar v prirodi še ni dozorelo, v tem mesecu dozoreva — kar velja posebno za sadonosnike in vinograde, iz katerih sredi meseca že dobivamo prvo namizno grozdje.

Zlasti zanimiv pa je avgust meteorološko in astronomsko. Če bi bil julij vroč, ga navadno nadomešča avgust. Vendar naj bo avgust še take lep in vroč, v času od 10. do 15. se skoro vsake leto redno izvrši prelom ozir. prevrat vremena. V višjih gorah se kaj rado dogaja, da se poletje kar čez noč spremeni v — zimo. Pred leti so bili turisti na Triglavu globoko zasneženi in v noči od 14. na 15. so imeli v planinski koči 4 do 6 stopinj — mraza. Tudi nam bliža Korala se v tem času rada »preobleče«. V drugi polovici meseca se vreme zopet izboljša, toda povrača se že h koncu poletja, ki ga zaključuje s koncem »pasjih dni«, to je 23. avgusta. Letos bomo imeli spomina na 20-letnico strahovite potresne katastrofe na Japonskem, katere predznamenja so bila tudi pri nas vidna.

Pa tudi astronomsko je avgust zanimiv mesec. V nočeh od 3. do 13. avgusta se namreč v ozvezdju Perseloid pojavljajo tudi pri nas vidni gosti zvezdni utrinki (Sterschnuppen).

Letošnji avgust nam prinaša dve koledarski ozir. astronomski izrednosti: dvakratni mlaj v enem mesecu (1. in 30. avgusta) in ker ima ta mesec 31 dni, tudi dvakratni prvopomlajski dan, to je prvi dan po mlaju.

Delni lunin mrk imamo 15. avgusta z začetkom ob 5. uri 50 min. zvečer — torej za naše kraje v toliko neugodno, ker polna luna pozneje vzhaja (bo pa pozneje bolj vidna tudi pri nas).

Lunine spremembe: mlaj 1., prvi krajec 9., polna luna 15., zadnji krajec 22. in zopet mlaj 30. avgusta.

Če ne bo neugodnih vremenskih motenj, se nam za ta mesec obeta jasna noč. In sicer od prvega krajca dalje dopolnačna mesečina, ki se pa polni luni (15. avgusta) polagoma izmenjava v popolnočno mesečino, proti drugemu mlaju pa bo (tudi sicer) jasna noč brez mesečine.

Od srede meseca dalje se pričanja nabiranje tudi pri nas znanih zdravilnih rož in rastlin. S koncem meseca pa se ponekod že zaključuje, drugod še le pričanja zadržanja košnja (otava).

Za vegetarijance (širzmesojedce) je avgust v rednih razmerah začetek polnega veselja; dozoreva večina sadja in sadežev in kot pijača prihaja na mizo tudi sadni (ponekod tudi že grozdni) most.

Zelo zanimiv bo ta mesec tudi v splošnem, zlasti v promeni sedanjega vremena in prehoda na jesen.

IZREK TEDNA

Kdor sam ne obupa — ne propade!

Nemški pesnik in pisec Ernst Moritz Arndt je dejal: »Wer sich selbst verläßt, der wird verlassen; das Volk, das an sich verzweifelt, an dem verzweifelt die Welt, und die Geschichte schweigt auf ewig von ihm.« (Kdor sam sebe zapusti, bo zapuščen. O narodu, ki sam o sebi obupa, obupa tudi svet, zgodovina pa molči vedno o njem.)

V življenju se večkrat slíši, da je ta ali oni zapustil samega sebe. S tem se hoče označiti človeka, ki je obupal in samega sebe izključil iz vrst vrednih, koristnih ter življenja in delovanja sposobnih ljudi. Ta človek je potem seveda res zapuščen tudi od drugih. Saj vemo, da so nam odprta vrata in svet, če in dokler smo pogumni in smožni tekmovali v življenjskem boju z drugimi. Tam, kjer ni več upanja in je nastopil obup, je navedno tudi vsega konec in nikdo nima volje ali interesa, da bi se za nekaj brezupnega in izgubljenega ogreval in zavzemal.

Življenjepisi raznih ponesrečenih ljudi vseh stanov in krogov, ki sta jih strla malodušnost in obup, audije pazljivemu bralcu otipljive dokaze, da je v največjih primerih ležal glavni vzrok propada v dejstvu, da so zapustili samega sebe. Marsikateri ponesrečenec bi se bil še lahko skobacal in krinil v življenjsko površje, če bi se bil še pravočasno izravnal, ne pa obupal. Vdajati se obupu, se pravi stopiti na rob propada in to je čas, ko ga vse zapusti.

Kar velja za posameznika, velja tudi za narod. Ako kak narod obupa vsled težav, ki mu jih povzroča narodno ali državno življenje, je tak narod v očeh drugih narodov širou sveta dolgal. Državno vodstvo, ki obupa, je naravno tudi pri vseh drugih državah v brezupnem stanju. Takih primerov najdemo v zgodovini največ v zvezi z vojskovanjem. Kjer so vodstva narodov izgubila glave in obupala, je narod bil v največ slučajih obsojen na uničenje.

Srečno in veselo je lahko nemško ljudstvo, ki ni v svoji zgodovini nikdar poznalo malodušja. Obup je našemu narodu tuj pojem. Nikdar še ni svet doživel, da bi bilo nemško ljudstvo izgubilo zaupanje v samega sebe. Kljub krizam in težavam, ki jih ima za seboj, je nemški narod ostal vedno pogumen, junaški in samozavesten, o čemer ne govori samo nemška zgodovina vseh časov, temveč tudi sedanja vojna.

Danes, ko vodi nemško ljudstvo nacionalsocializem, je bolj, kakor kdajkoli doslej v osebnosti Adolfa Hitlerja jamstvo, da se nemški narod ne bo nikdar niti približal točki ali trenutku, da bi malo podvomil v svojo lastno moč, sposobnost in uspehe.

Vzroki za ločitev zakonskih zvez

Po v Nemčiji veljavnih zakonskih predpisih je prelom zakonske zvestobe glavni vzrok za ločitev zakona. Zakonski tovariš pa nima pravice do ločitvene tožbe, če je prej pristal na zakonsko nezvestobo ali pa isto olajšal.

Zakon se loči tudi, če se en zakonski tovariš trdovratno brani naraščaja, ako ni za to opravičnega razloga.

Povod za ločitev zakonske zveze je tudi zasramovanje, grdo ravnanje, pijančevanje itd.

Med nadaljnje vzroke za ločitev zakona je šteti tudi duševne bolezni ter prezgodno neplodnost, če ni nobenih lastnih ali dedno zdravih otrok. Pravico do take ločitvene tožbe ima ploden zakonski tovariš tekom enega leta pred potekom 10. leta zakona.

Razlog za ločitev zakončev je tudi razpust družinsko-gospodinske skupnosti, če traja ista tri leta. Take tožbe se vloga v šestih mesecih.

Sodišča po zakonskih določilih lahko odklonijo predloge za ločitev zakona, lahko pa tudi izvedejo ločitev po krivici enega ali obeh zakončev.

Zakonska zveza se lahko loči po krivici obeh zakonskih tovarišev, t. j., po enakih delih ali pa, če je krivda pretežno pri enem zakoncu, po krivici istega.

Ločena žena obdrži ime moža, lahko pa potom najave pri poročnem uradu (Standesamt) prevzame sprot svoje deklinško ime.

Ako je žena kriva ali v velikem delu kriva ločitve, ji mož lahko prepove nositi njegovo ime. Tudi po ločitvi, če se žena slabo vede in pregreši zoper bivšega zakonskega tovariša, lahko mož ženi prepove nositi njegovo ime. Se celo po moševi smrti lahko to zahtevajo njegovi sorodniki.

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Deutsche Grenadiere in den Bergen Süllens.

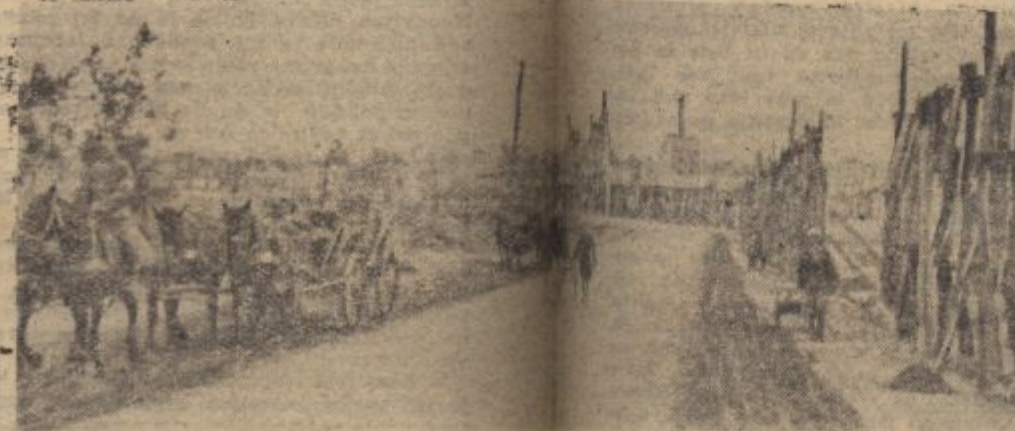
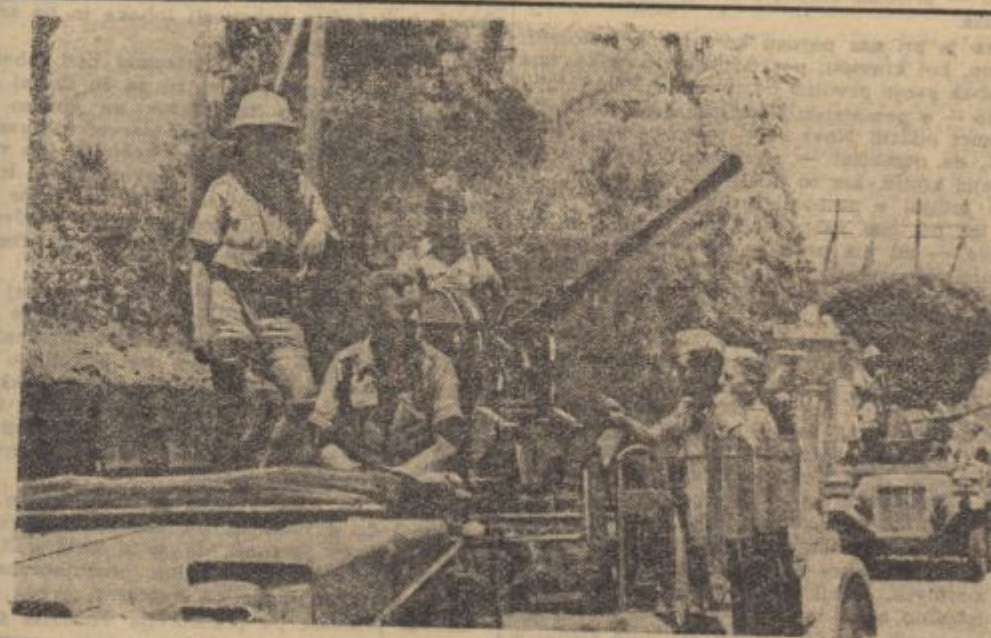
Heiß, brennt die Sonne auf die deutschen Grenadiere, die mit ihrem schweren Gepäck die steilen Bergpfade zu ihren Stellungen hinaufsteigen.

Kriegsb. Schwarz (Sch).

Vom Kampf in Sizilien.

Motorisierte Pak der deutschen Luftwaffe erwartet in der Bereitschaftsstellung den Befehl zum Einsatz.

Kriegsb. Schwarz (Sch).

Am Stadtrand Bjalgorod.

Am Rande einer Ausfallstraße am Eingang der Bjalgorod schützen hohe Zaunblenden aus Blech den Verkehr auf der Straße gegen Feindsicht.

PK-Kriegsb. Kaiser (Sch).

Aus den Kämpfen im Raum von Bjalgorod.

Ein schweres Infanteriegeschütz erwartet den Befehl zum Eingreifen.

H-PK-Kriegsb. King (Sch).

Generalfeldmarschall Rommel in Griechenland.

Der Generalfeldmarschall bei seiner Ankunft auf dem Flugplatz in Saloniki.

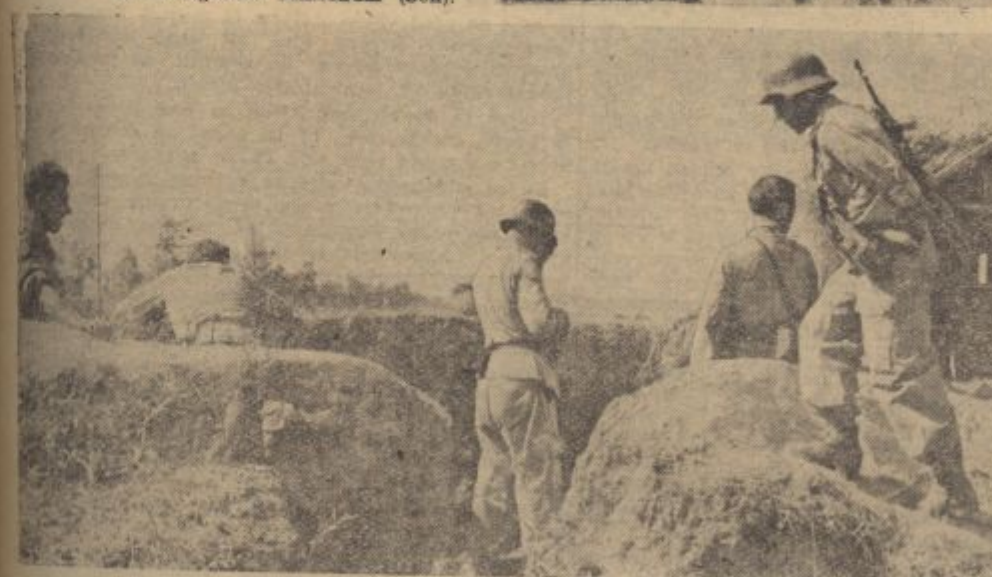
PK-Kriegsb. Schlickum (Sch).

PK-Kriegsb. Merz (PBZ — Sch).

Nach Säuberung eines Dorfes.

Kradschützen haben ihr Unternehmen erfolgreich beendet. Das Dorf H. und seine Umgebung ist vom Feinde gesäubert worden, und die bei dieser Aktion eingebrachten Gefangenen wurden in Gruppen gesammelt. Aus ihren Aussagen sind wichtige Hinweise gewonnen worden für das weitere Vorgehen.

PK-Kriegsb. Koch (WBD — Sch).

Von den Kämpfen auf Sizilien.

Bei den harten Kämpfen auf Sizilien ist der Vormarsch der englisch-amerikanischen Landungstruppen, wie aus dem OKW-Bericht der letzten Tage zu entnehmen war, durch die deutschen und italienischen Soldaten zum Stehen gebracht worden. — Unser Bild zeigt vorbereitete Stellungen, die von unseren Truppen besetzt werden.

Kar se tiče alimentacije ali vzdrževalnine, plača isto mož, če je kriv, ako žena nima dohodkov ali premoženja.

Ako je žena sama ali pretežno kriva in mož ni zmožen za pridobitno delo, plača žena možu vzdrževalnino. Če sta oba zakonca enako kriva, se vzdrževalnino lahko prizna v korist žene.

Pri tem se mora upoštevati možnost za plačevanje vzdrževalnine. Tam, kjer se ženi lahko prisodi, da je v stanju vzdrževati se sama, odpade plačevanje vzdrževalnine.

Žena izgubi pravico do vzdrževalnine, če se zopet poroči. Vzdrževalnina za otroke pri tem seveda ni prizadeta in se mora plačevati.

Krompir

Za kruhom je krompir tisto prehranjevalno sredstvo, ki ga človeštvo največ zavžije. Ze jedilne svrhe se ga lahko pripravi na veliko več načinov kakor druga jedila in tudi, če pride v mesto ali na podeželju dvakrat dnevno na mizo, se ga radi tega nikdo ne naveliča. Krompir je pač dobra in okusna univerzalna jed, ki ga človeštvo danes sploh ne bi moglo pogrešati.

Krompir uporabljamo tudi za krmilne svrhe. Pri pitanju svinj se ga težko pogreša. Pa tudi za reje drugih domačih živali ga ni odklanjati.

Moderna industrija izdeluje iz krompirja tudi razne druge koristne in potrebne izdelke. Krompirjeva moka, škrob itd. v najnovejšem času pa tudi neke kemikalije, so izdelki, ki jim je krompir surovina.

Pradomovina krompirja je na ameriški celini. Tam so prvi evropski naseljenci, ki so prišli v Ameriko iskat novega udejstvovanja, našli krompir kot divje rastočo rastlino. Pozneje so krompir kultivirali in izboljšali ter ga danes kljub dejstvu, da se ga po ameriških pustinjah še vedno najde kot divjo rastlino, po vseh delih sveta goji po njivah in vrtovih.

Ko so v semenske svrhe prinesli prvi krompir v Evropo in začeli po botaničnih vrtovih poskuse z gojitvijo, je bilo malo zanimanja za to rastlino. Bil je neki Nemec, ki je iz radovednosti v svojem vrtu nasadil gredice krompirja. Ko je krompir dozorel, je imel goste v hiši, katerim je razkazoval in pripovedoval o svoji vrtni novosti. Gosti so iz radovednosti zaprosili, da bi jim to novo rastlino dal pripraviti in servirati, da se prepričajo, če o kakovosti.

Gospodinja, ki je kuhala in stregla obisku, je čez nekaj časa res servirala krompirjevo jed. Gostje so jo z gospodarjem vred poskušali in ni jim ugajala. Nasprotno, čez nekaj časa so celo tožili o neugodnih občutkih v želodcu. Bila je pa samo domišljija in nevednost. Gostitelj in njegova gospodinja nista poznala krompirjevega sadeža ter sta namesto gomoljev, ki so bili nevidni v zemlji, skuhalo in servirala krompirjevo, deloma že ovenelo travo, kar seveda ni moglo biti okusno. Po naključju je naslednjega dne hlapec, ki je po nalogu svojega gospodarja hotel odstraniti še ostalo krompirjevo travo, odkril v zemlji gomolje, ki so jih potem pripravili za služinčad.

Kmalu potem in v istem času se je širom Evrope razboževala novost o koristi, ki jo nudi nova rastlina in ni trajalo dolgo, ko se je krompir razširil po vseh deželah. Danes ga gojijo tudi tam, kjer zemlja in podnebje za gojitev nista ugodna. V zadnjem času je celo Japonska, ki je znana dežela riža, začela v velikem obsegu saditi krompir in kakor poznamo podjetnost Japoncev, bodo ti v nekaj letih lahko v veliki meri prešli od riža na krompir.

Na pridelovanje krompirja gotovo ne polaga nobena dežela toliko važnosti kakor Nemčija. Predvsem skrbi km. tijski uradi potom svojih strokovnih sil, da se pridelki od leta do leta večajo, da se kakovost krompirja izboljšuje, semenski krompir pa oplemeni. Vse to se vrši z navodili, kontrolo, dobavo odgovarjajočih gnojil mineralnega in gospodarskega izvora itd.

Najnovejša znanstvena raziskovanja o količinski razliki vsakoletnega pridelka krompirja, ki so jih delali v znanstvenih institutih v Nemčiji, so ugotovila, da je vreme tisti činitelj, ki vsako leto v precejšnji meri soddloča, kako uspeva krompir. Zmerne padavine meseca julija so krompirju zelo koristne, medtem, ko je v krajih, ki imajo dolga suša, pridelek bolj skromen. S tem ni rečeno, da premočno deževje julija, ko so gomolji najbolj v razvoju, ne bi škodovalo. Odgovarjajoča zemlja, primerna gojitve ter ob pravem času dež, prinašata bogat pridelek krompirja, če je bilo semensko blago dobro in se je delo v redu opravilo.

UMNI KMETOVALEC

Tobak — „nebeška travca“...

Uredništvo našega lista dobiva prošnje čitateľev, naj bi enkrat opisali tudi pridelovanje tobaka, ker bo to vse moške bravce najbolj zanimalo v sedanjem času, ko je za to »božje travco« tako hudo...

Bili smo v zadregi, da-li naj tej prošnji ustremo ali ne. V naših krajih namreč tobak dozdej ni bil kmetijska kulturna rastlina, to se pravi, niko ga ni prideloval v večjem obsegu, niti za prodaj, niti za domačo porabo. Deloma zato ne, ker je bil tobak povsod v dovoljni množini in poceni na prodaj, nekaj pa, ker so se ljudje bali kazni, ki so grozile vsem, ki bi tobak naskrivali gojili, — a kdor je nasad prijavil, je moral pridelek oddati.

Vojna razmere so tudi tobak in vse, kar je z njim v zvezi, temeljito sprevrgle. Predvsem je tobak že lep čas na karte in obroki se vedno bolj krčijo. Po drugi strani pa je vsakemu dovoljeno, da si tobak za lastno uporabo sam prideluje (do 200 rastlin). Zato je letos po mnogih vrtovih opaziti rastline, ki bi jih nevedši mimoidoči smatral za sončnice, ako ne bi nosile cvetja, ki ni sončnicam prav nič podobno, pač pa — paradizniku. In če koga radovednost premaga, da postoji in povpraša, kakšne vrste je ta sončnica, ki ni sončnica, mu povedo, da je to tobakova rastlina, ali pa »nebeška travca«, kakor jo njeni oboževalci nazivajo.

Pridelovanje tobaka za domačo porabo se je torej v zadnjih dveh letih pri nas zelo razširilo in bi se še bolj, če bi imeli vsi kadijci vsaj nekoliko pojma, kako se tobak prideluje in pa seme tobakove rastline letošnje pomlad na razpolago.

Ze iz te pripombe je razvidno, da zdaj-le ni čas, da bi opisovali, kako se tobak »prideluje«, to je, kako se sadi in obdeluje. Prihranili bomo to opis za prihodnjo pomlad. Pač pa je vprav sedaj čas, spregovoriti nekaj o spravljavanju in o predelovanju tobanih listov, ki nam dajejo tobak za kajenje. To storimo predvsem iz lastnih opazovanj, da večina gojiteljev tobaka ne zna tobaka pravilno spravljati, tako, da postane koncem koncev iz tobanih listov namesto duhtečega tobaka — suho listje brez vonja in okusa.

Preden pa preidemo na opis spravljavanja tobakovega lista, moramo vendarle kaj več povedati o tobakovih rastlini ter o njeni zgodovini.

1. S kom je tobakova rastlina v sorodu in kje je doma.

Omenili smo že, da je tobakova rastlina, dokler ne nastavi cvetja, v rasti in po obliki zelo podobna sončnici, ker ima podobno precej visoko steblo in slične velike svetlozelene liste. Vendar si ni tobak s sončnicami prav nič v sorodu, ker se tudi pokaže, kakor hitro začne nastajati cvetje. Tobakovo cvetje je namreč prav majhno, rumenkasto ali belkasto in po obliki podobno cvetju paradiznika, paprike — pa tudi cvetju krompirja, svinjske dušice ali kristavca, črnega zobnika ali blena, norice ali volčje črešnje, pasjega zelišča, grenkoslada in še nekaterih drugih rastlin, pri katerih vseh so nadzemni deli, to je listje in plodovi, strupeni — pri nekaterih bolj, pri drugih manj. Vred to podobnosti glede na cvet in na strupenost nadzemnih delov, pristevamo tobačno rastlino k rastlinski družini »razhudnikov«. Ime pove, da uživanje teh rastlin človeku ali živali »razhudi«, to je škoduje. Potemtakem bi sodili, da se tobak s svojo šlahto ne more kaj prida ponašati.

Toda že star pregovor pravi, da ima vsaka stvar svoje dobro in slabo stran. Tako tudi rastlinska družina strupenih »razhudnikov«.

Krompir na primer, ki je v svojem nadzemnem delu strupen, nam daje v svojih podzemnih gomoljih najvažnejšo vsakdanjo hrano, in če je paradiznikovo listje strupeno, je pa plod toliko bolj okusen; tudi plod paprike, čeprav je uživanje v večji meri nemogoče radi žgocnega okusa, uporabljamo vendar radi za začimbo, in celo volčič ter vse ostale strupene rastline iz družine razhudnikov se s pridom uporabljajo v zdravilstvu. In končno — če tobačna rastlina ne bi spadala k tej družini strupenih rastlin, to je, če njeno listje ne bi vsebovalo strupenega »nikotina« — kdo bi se zmenil zanjo?

Kajti tobaku je pripomogle do priljubljenosti med vsemi narodi sveta vprav dejstvo, da se v tobanih listih nahaja strup, ki — uživam v maščobni tobaki. Ti listi pa ne zorijo enakomerno,

količini — prijetno omamlja živce, vsaj za nekoliko časa.

Tobak je pri nas poznan komaj nekaj stoletij. Podobno, kot krompir, paradiznik in paprika, ima tudi tobak svoje prvotno domovino v Ameriki.

Ko so — v petnajstem stoletju našega letostetja — Španci odkrili Novi svet, to je: Ameriko, so opazili, da domačini — »Indijanci« (tako so jih Evropejci krstili, ker so bili sprva mnjenja, da so odkrili Indijo) v posebnih pripravah žgejo neko listje ter pri tem nastajajoči dim vdihujejo. Te priprave — mi jim pravimo dandanes »pipas« — so igrale važno vlogo v vseh posvetih indijanskih poglavarjev, kjer je šla pred pričetkom vsakega posvetovanja tobačna pipa od ust do ust vseh, ki so smeli biti pri posvetu navzoči. Še prav posebno važno na je bilo kajenje iz skupne pipe pri sklepanju premirja in prijateljstva med posamezniki in med celimi plemeni. Vse to je spoštovanjem bravcem gotovo že znano iz Karl May-evih in drugih indijanskih romanov, ki jih je vsakdo od nas v mladih letih z navdušenjem prebral.

Prvi Evropejci, ki so — hočeš, nočeš — morali kadiiti tobak, so bili pač oni, ki so sklepali z indijanskimi rodovi premirja, predvsem misijonarji, ki so hoteli Indijance pokristjaniti. Kolikor je mogoče ugotoviti, je bil tudi prvi, ki je poslal leta 1518. tobačno seme in nekaj tobanih listov, ob enem z opisom rabe te rastline, svojemu vladarju, španskemu cesarju Karolu V. v Evropo, — neki španski misijonar. In ker je ta misijonar v svojem popisu navajal tudi, da žgejo Indijanci to rastlino ne samo v pipi natlačeno, marveč tudi zvito v svitek, ki ga imenujejo »tabako«, so Španci, in po njih sčasoma ves svet, začeli besedo, ki je Indijancem pomenjala »smodko«, uporabljati za označevanje tobaka v obče.

Iz Španije se je tobak razširil najprej na sosednjo Portugalsko, kjer so ga gojili sprva na vrtovih kot redkost. Kadili in njuhali pa so ga sprva le v zdravilne namene: kot sredstvo proti nahu in glavobolu. Kot zdravilno rastlino je poslal francoski poslanik na Portugalskem, po imenu Nikot, sredi šestnajstega stoletja nekaj semen tobakove rastline svoji francoski kraljici. Tudi na Francoskem so sprva kadili in njuhali (moški in ženske) tobak le kot zdravilo in sicer najprej samo visoki stanovi. Kmalu pa se je kajenje in njuhanje te »zdravilne« rastline, ki so je Francozi sprva imenovali po Nikotu »nikotiniana«, razpaslo po vseh drugih slojih. Vendar je ime tobak kmalu tudi na Francoskem izpodrinilo ime nikotiniana, le trup, ki ga tobačne listje vsebuje in ki povzroča njegovo omotično delovanje, je do danes ohranilo ime »nikotina«.

Kako čudotvorno moč so sprva pripisovali tobaku, razvidno iz neke knjige o zdravilnih zeliščih iz leta 1656, »Kreuterbuch«, kjer beremo dobesedno: »Tobak povzroča kihanje (če ga njuhamo, seveda) in spanje, čisti usta in glavo, odganja utrujenost in bolečine, ustavlja zobobol in izstop maternice, obvaruje človeka kuge, zatira uši, ter ozdravlja kraste, prisad, stare tvore, bule in rane.« Ni čudno, da je v tem času vse kadilo in njuhalo, mlado in staro, moške in ženske.

Vendar so posvetne in duhovske oblasti kmalu spoznale, da ljudem ni toliko za zdravilni učinek tobaka, kot pa za naslado, ki je daje kajenje, zato so začeli nastopati proti tej razvadi z vsemi sredstvi. Posvetne oblasti so začele prepovedovati sajenje in uporabo tobaka in prepovedi podkrepile z občutnimi globami. Cerkvene oblasti pa so ljudi svarile, naj se ne udejajo tej novi strasti in »naj iz svojih ust ne narejajo hudicevega dimnika«. Pomagale pa ni ne ene ne druge. Nasprotno: čimbolj so se oblasti trudile, da bi tobak zatrl, tembolj se je kadilo, njuhale in žvečile tobak. Bej proti tobaku so oblasti — kot očitno neuspešne — počasi opustile. Da, državne oblasti so celo spoznale, da je mogoče s tem, da tobak obdavičijo, pripraviti ljudi do plačevanja rado-voljnega davka. In teko je ostalo do danes.

Danes se prideluje tobak po vseh delih sveta in ga poznamo že nad 40 vrst. Pri nas so poznane predvsem tri sorte tobačne rastline: virginski tobak, kmetijski tobak in velelistni tobak.

2. Kako tobak pravilno spravljamo in sušimo.

Rekli smo, da pridobivamo tobak iz listov tobačne rastline. Ti listi pa ne zorijo enakomerno,

marveč postopoma, od spodaj navzgor. Iz tega sledi, da moramo tudi spravljati tobačno listje postopoma, kakor zori. Nadalje pa opozorimo kar takoj, da je kakovost tobaka, ki ga pridobimo iz raznih listov: spodnjih, srednjih in vrhnjih, različna, zato je treba posamezne skupine listov ločeno shranjevati, ako hočemo pridobiti razen slabših tudi boljše kakovosti tobaka in ne same enoten povprečen pridelek.

Najprej dozore spodnji, prizemni listi tobačne rastline. Te potrgamo šele, ko so že skoraj do cela suhi. Navadno teh listov ne sušimo na vrvice napeljenih kot ostale, marveč jih razpoložimo ploskoma neke na podstrešju ter jih vsak teden obrnemo, dokler niso dovolj suhi. Iz te »predtgitave« pridobljeni tobak ni kaj prida kakovosti in ga je gojitelj-kadilec vesel predvsem zato, ker ga lahko takoj zreže in pokadi, čim je listje suho.

Naslednje 3 do 4 liste — šteto od spodaj navzgor — imenujemo »peščene liste«, ker so pač navadno še kolikortoliko od zemlje umazani in oprani. Te liste potrgamo, ko pričenejo rumeniti. In sicer se priporoča, obtrgovati tobakove liste dopoldne, čim je rosa zginila z listov, take da so popolnoma suhi, vendar ne še ogreti od sonca. Te liste pa vendar že sušimo na vrvici, kot bomo to pozneje opisali.

Po osem do desetih dneh je treba obrati naslednje 3 do 4 liste ki jih imenujemo »srednji liste«. In sicer je znak, da so ti listi zreli, ko opazimo, da dobivajo značilno prosojno barva. Tudi te liste napeljemo na vrvice.

Glavni pridelek pa predstavlja vendarle še le naslednje obiranje, ki sledi zopet v presledku približno 8 dni. Pri tej »glavni bratvi« oberemo vse liste, le prav vrhne dva ali tri liste še pustimo. Samoumevno napeljujemo tudi vse liste, dobljene iz glavne bratve, in prav tako tudi zadnje obrane vrhne liste, ki dozori po nadaljnjih 10 dneh, na vrvice.

Spravljanje, to je obiranje tobaka, traja torej približno pokrdugi mesec. Kdor tega ne ve in obere vse liste hkrati, na škodo: spodnji listi so že prezoreli in izgubili skoraj vso vrednost, vrhnji pa so še nezreli in tudi še niso poimavredni. V taki mešani bratvi se zmeša tobak vseh kakovosti v enotno mešanico, ki pa ni najboljša.

Rekli smo, da je treba tobakove liste sušiti, napeljene na vrvice. V ta namen se poslužujemo močne, dolge igla, s katero prebadamo listne pecilje in potiskamo na vrvice list k listu. Vrvica morajo biti primerno močne in tako dolge, kolikor znaša razdalja med žebji, kamor jih obešamo. Najbolj enostavno je, če na kakem podstrašju nabijemo močne žebje na dve prečne vezi (»pante«) strešnih škarjencev ali špirovcev, tako da lahko obešamo vrvice s napeljanim tobakom na dva taka »panta«. Seve, kjer je ostrežje brez »pantov« ali pa, če je nedostopno, je treba napraviti sušilno ogrado kje drugja. Vsekakor pa je važno, da je tobak med sušenjem sicer postavljen dostopu svežega zraka, prepihu in toploti, da pa je zavaran pred sončno svetlobo, še bolj pa pred vlago, dežjem in meglo. Treba je torej podnesti strešne lina, ali ekna sušilnega prostora odpirati, zvečer pa zapirati, da jutranja predelovanje ali fermentacija tobaka.

Tobak je dovolj suh, kadar so tudi listne lina in pecilj docela suhe, to je, kadar ne dobimo iz pecilja nobenega soka več, če ga stiskamo.

Ko se je tobačno listje na vrvicah posušilo, se pride na vrsto šele pravo predelovanje tobaka, ki se mu pravi »fermentacija«, ali po domače vrenje. Predelovanje tobaka je velika umetnost ter ima vsaka pokrajina, vsaka tobačna tovarna, da celo skoraj vsak gojitelj tobaka, ki ga same zase prideluje, svoj način in svoj »recept« za predelovanje ali fermentacije tobaka.

Mi se bomo za danes omejili zgolj na razlago, kaj se pravzaprav pri tem postopku dogaja in v kakšnem stanju mora biti posušeni tobak, da ta fermentacija lahko pravilno poteče.

Najlažje bomo pomen fermentacije pojmili na sena. Vsa kmetovalca ve ta lastna izkušnja, da sveže travo, še posebno pa sveže deteljne seno ni zdrave krmili, pa če je navidez še tako dobra posušeno.

Če tako sveže seno krmimo, dobijo živali močnje v prebavi, napihuje jih in sicer kmalu celo poginejo, — v sled zastrupljenja. Zakaj? Zato ker vsebuje sveže seno snovi, ki se v živalih prebavilom neprebavljiva, deloma celo škodljiva.

Če pa pustimo seno, da »dozori«, to je, da liš vsaj kak mesec stisčeno na kupo, ni več ne

varno živalim. Nekaj se je torej v notranji sestavi sena tačas spremenilo. Da se je res nekaj dogajalo, lahko ugotovimo sami: saj vemo, da se sveže seno, ko ga zmečemo v skedenj ali senik, začne po par dneh ogrevati samo od sebe, in če ni bilo dovolj suho, se lahko celo tako segreje, da se samo od sebe vžge. Pri tem segrevanju izhajajo iz sena razne sopare in tudi barva, ki je posebno pri svežem suhem deteljnem senu temno zelena, se spremeni v rjavkasto. Obenem se seno vleže, to je zmanjša se njegova prostornina, in, če bi ga vnovič tehtali, tudi njegova teža. Ko seno dozori, ostane navidezno v nadaljnjih mesecih nespremenjeno. Toda počasi se vendarle še vedno dalje spreminja: vedno bolj slamnato postaja in belkaste barve, tako da lahko že z oko ločimo predlansko seno od lanskega ali celo letošnjega.

Prav isto, kar v senu, se dogaja med »fermentacijo«, oziroma med vrenjem ali dozorevanjem pri tobaku. Tudi tu se razkrajajo razne snovi v druge, enostavnejše in sicer povzročujejo to preminjanje neke snovi, ki jih natančneje še ne poznamo, ki pa jih označujemo z imenom »ferment«.

Pri fermentaciji tobaka dobi predvsem tobakovo listje drugo, za razne vrste tobaka značilno, mneni ali rjavo barvo, istočasno pa se razvijejo v njem razne dišavne snovi, ki dajejo raznim vrstam tobaka značilen vonj.

Največja umetnost pri predelavanju ali »fermentaciji« tobaka je, da jo znamo ustaviti v pravem trenutku. Kajti, če bi pustili, da se ta razkroj do konca izvrši, bi dobili tobakovo listje

črno barvo in bi postalo podobno staremu listnatemu nastilju — brez vonja in drobljivo.

Pravilo je, da moramo ustaviti vrenje tobaka, čim doseže toplota 40 do največ 50 stopinj toplote. Seveda moramo takoj pristaviti, da se da »fermentirati« le tobakovo listje, ki je še dovolj sveže in pravilno posušeno, to je niti premalo, niti preveč. Če je tobakovo listje že prestaro ali pa preveč posušeno, se ne da več »fermentirati«, marveč ga je mogoče samo še »preparirati«, kar pa seveda ne da blaga najboljše kakovosti.

Tobakovo listje, ki ga hočemo pustiti »fermentirati« mora biti, kot smo rekli, dovolj suho, tako da tudi žile in pecelj ne vsebujejo nobenega soka več. Vprav tako ne sme imeti tobak nobenega gnilega ali plesnivega mesta, ker bi se gniloba širila od tod naprej, medtem ko bi tobak dozoreval. Pravilno suh tobak za »fermentacijo« je, če je podoben tkanini, to je, če se pod roko stisne, a vendar ne zdrobi in če roko razklenemo, se mora tudi tobakov list razgrniti nazaj.

Če je tobak presuh, si lahko pomagamo tako, da ga, preden začnemo s fermentacijo, razgrnemo čez noč na primerno vlažnem zraku, ali pa pokrijemo z vlažno, a ne moko rjuho.

Za fermentacijo potrebno segrevanje dosega na različne načine, katerih najnavadnejši je »stiskanje v preši, ali pa obteženje. Postopek sam pa je, kot smo rekli, mogoč na najrazličnejše načine — in seveda tudi kakovost dobjenega tobaka.

Vsak gojitelj tobaka naj skuša zvedeti pri večih prijateljih, ki tobak gojijo, njihovo »skrivnost«. Tudi mi bomo poskušali v kratkem prinesiti nekoliko receptov.

vrsti davka in znašajo lahko samo en del ali pa tudi večkratno vsoto davčnega predpisa.

Zato je za davčnega obveznika velike važnosti, da je v odloku, ki mu določa enotno vrednost, ugotovljena stvarna enotna vrednost. Ako to ni slučaj, mora v roku, ki ga določa odlok zoper istega, vložiti priziv. Odloki za plačanje raznih davkov sledijo namreč pozneje. Če je pri dostavljanju plačilnih nalogov odlok o določitvi enotne vrednosti že pravomočen, davčni obvezanec ne more več ugovarjati zoper nepravilno določitev enotne vrednosti. V takih primerih ostane enotna vrednost, tudi če res ni pravilna, v veljavi ter služi za podlago določanja naštetim in drugim davkom.

Priporočljivo je, da si vsak davčni obvezanec svoje premoženje dobro ogleda ter po isti določeno enotno vrednost najatančneje prekontrolira, da se na ta način obvaruje pred poznejšo škodo.

GOSPODARSKE VESTI

× Za dvig turškega kmetijstva. V Turčiji nameravajo urediti nekaj kmetijskih šol za izboljšanje dobrih in sposobnih kmetov. S tem hoče Turčija hkrati dvigniti tudi življenjsko ravnen kmečkega prebivalstva.

× Baldrijan v Bolgariji. Kakor znano, raste takozvana baldrijanova rastlina divje v Bolgariji. Sedaj hočejo to rastlino, ki je za medicinske svrhe velike važnosti, kultivirati ter računajo, da bodo na hektarju zemlje pridelali 12 tisoč kg surovih korenin. Ker stane kilogram te korenine 20 levov, upajo s to kulturo napraviti zadovoljive in dobičkanosne nasade. Bolgarija pa razpolaga tudi s presežkom lipovega cvetja, ki je tudi dobro za čaj. Letos bodo ves prebitek izvozili v tujino.

× Produkcija srbskih kamnolomov se veča. V Srbiji imajo še mnogo kamnolomov, ki obratujejo s primitivnimi in zaostalimi pomožnimi sredstvi. Sedaj bodo pa modernizirali pridobivanje kamna in gromača ter izdelujejo zato potrebne načrte. Predvsem hočejo oblasti ugotoviti, koliko kamnolomov se v deželi sploh nahaja in v kakem stanju so.

× Gau Kärnten in ovčjereja. Ovčjereja, od katere dobivamo volno, je v alpskih in obdonavskih Gau-ih najbolj razvita v Gau-u Kärnten. Ovčjerejci so organizirani v deželni ovčjerejski zvezi, ki ima lepo število članov. Predsednik in vodja te zveze je kmetovalec Hans Ertl iz Oberdorf-a pri Spittal-u.

× Belgijski vrtnarji morajo gojiti sočivje na mesto cvetlic. Glavna zveza belgijskih vrtnarjev je odredila, da vrtnarji ne smejo v nobenem slučaju več povečati svoje nasade za cvetlice, temveč morajo 30% vseh dosedanjih cvetličnih nasadov spremeniti v vrte za sočivje.

PK-Kriegsber. Engler (PBZ — Sch)

Ein Flußübergang wird geschaffen.

Gedöbte Pioniere schaffen schnelle Arbeit durch den Bau und Einsatz eines sogenannten Beseler Steges in denkbar kürzester Frist einen behelfsmäßigen Flußübergang.

GOSPODARSTVO

Kako se določa višina raznih davkov?

Da bi se določilo kolikor mogoče enakomerno obdavčenje različnih davčnih objektov, se bo po predpisih državnega ocenjevalnega zakona, ki je medtem veljaven tudi že na Spodnjem Stajerskem, potem pristojnih finančnih uradov ugotovilo enotno vrednost različnim premoženjskim objektom. V poštev pridejo sledeče premoženjske vrste: Kmetijska in gozdarsko-gospodarska premoženja, zemljiška in obratna premoženja. Nemogoče je, da davčni obvezanec pri svojih davčnih izjavah v raznih letih uporablja vedno druge premoženjske vrednote za preračun, temveč mora za svoje davčne izjave vzeti vedno podlago v enotnih temeljnih postavkah, ki so bile določene za premoženjske vrste kot enotna vrednost.

Davčni obvezanci dobijo te dni od finančnih uradov prve odloke o enotni vrednosti. Najprej pridejo v poštev samo odloki o enotni vrednosti za kmetijska in gozdarska premoženja in za zemljiška premoženja. Enotne vrednosti za obratna podjetja se bo izgledoma ocenilo šele v par tednih. Nižje navedena izvajanja za prvi dve vrsti premoženja veljajo načelno tudi različno za druge vrste premoženja, naker se tukaj posebno opozarja.

Pri kmetijskem in gozdarsko-gospodarskem premoženju, v katerem je mišljeno tudi vinogradništvo in vrtnarstvo premoženje, se bo posebno zajelo tla in zemljo, k obratu spadajoča poslopja, stoječa in obratujoča obratna sredstva, stranske obrate in posebne kulture, v kolikor služijo kmetijskim svrham. Enotna vrednost kmetijskih obratov se izračuna po vrednosti donosa. Donosna vrednost je osmemajstkratnik iznos čistega donosa, ki ga podjetje po gospodarskih določilih prizna, povprečno v letu stalno da. Pri tem gre k stališču, da je obrat pod navadnimi razmerami v redu in s tajimi delovnimi silami obdelovan ter brez dolgov. Na kmetijsko gospodarskem podjetju ležeči dolгови nimajo vpliva na vrednost njegovega donosa. Da bo ocenitev vseh kmetijskih gospodarstev enakomerna, se bo izračunavanje donosa vršilo po razmerah v primerjanju s takozvanimi primerjelnimi obrati. Ta načela za čista kmetijsko-gospodarska premoženja veljajo z malimi oddaljitvami tudi za gozdarska, vinogradniška in vrtnarska premoženja.

Enotno vrednost za zemljiško premoženje se vzame zemljišče in tla vključno sestavnih delov (poslopja) in pribora. V ocenitev se ne vzame strojev in ostalih naprav vseh vrst, ki spadajo k podjetju tudi če tvorijo sestavni del zemljišča. Ocenitev teh gospodarskih vrednosti se izvrši z določitvijo enotne cene za obratno premoženje.

Kot zemljišče se smatra tudi poslopje, ki stoji na tujem zemljišču. Mogoče na podlagi dolgoročnega zakupnega dogovora, tudi če je postal sestavni del zemljišča. K zemljiškemu premoženju ne spada obratna zemljišča in obratna dovolila, ker se oboje zajame pri določanju enotne vrednosti obratnega premoženja.

Za ocenitev zemljiškega premoženja so sestavljene nižje navedene glavne zemljiške skupine: Najemninska stanovanjska zemljišča, poslovna zemljišča, mešano izkoriščana zemljišča, enodružinske hiše in druga zemljišča.

Najemninska stanovanjska zemljišča in mešano rabljena zemljišča se bo ocenilo z eno za vso občino ali gotovi del iste določeno večkratno, stvarno ali običajno letno najemnino surove višine. Vsa ostala pozidana ali nepozidana zemljišča je oceniti po navadni vrednosti. Pod gotovimi predpogoji se lahko tudi poslovna zemljišča ocenijo z večkratno letno najemnino v surovi višini. Določitev enotne vrednosti za zemljiško premoženje se vrši tudi brez ozira na morebitne dolgove, ki ga bremenijo.

K obratnemu premoženju spadajo vsi deli gospodarske enote, ki služijo obratnemu obratu v glavno svrhu, v kolikor so gospodarska imetja last lastnika obrata. K temu spadajo, kakor smo že zgoraj omenili, tudi obratna zemljišča. Pri določanju enotne vrednosti obratnega premoženja se na zadevo znižanja obratnih dolgov ni spuščati.

Enkrat določene enotne vrednosti se lahko menjajo samo v časovni razdaljenosti, ki jih določa zakon Reich-a, ki se jih pa v času vojne ni možno držati. Na novo se pa lahko ugotovi enotno vrednost, če se je od zadnje določitve stvarno v stanju davčnih objektov mnogo spremenilo. Novo določitev enotne vrednosti se uravnava po razmerah v začetku koledarskega leta, ki sledi koledarskemu letu, v katerem nastopi sprememba. Predloge za določitev novih enotnih vrednosti morajo davčni obvezanci postaviti pred potekom koledarskega leta, v katerem se želi novo vrednost.

Podlago za razne davke tvorijo določene enotne vrednosti in po odstotnih postavkah od enotnih vrednosti določene davčne vsote. V glavnem pridejo v poštev zemljiški davek, obrtni davek, premoženjski davek, dedinski davek in deloma tudi zemljiščni nabavni davek. Pri tem se izrecno opozarja da določeni davčni predpisi ne predstavljajo končnoveljavnih davčnih obremenitev. Končnoveljavni davki se namreč izračunajo po odstotnih postavkah teh davčnih višin. To se zgodi po

VINOGRADNIŠKI IN SADIJARSKI KOTIČEK

Mnenja o trsničarstvu

Nekoč v davnini je nastal iz grozdne pečke prvi rizling, traminac ali burgundec. Slučajno so ga našli in razmnoževali in gojili.

Ker trto lahko razmnožimo s potaknjenci, slično kakor jagnede, vrbe itd. in ako sedaj primerjamo te trte, ki je nastala iz pečke, segajo danes njene rozge od Francije do Kavkaza in še dalje. Nekatere sorte so se razmnožile po vsem svetu. Imamo torej neke vrte drevo, ki je pridobilo vsled rezanja vej in njih sajenja vedno večji prostor ter se je zamoglo razmnožiti v neskončnost. Skozi stoletja ni bilo opažati pri tej razmnoževalni metodi nikakih pojavov degeneracije.

Kako pa je danes s trto? Pred pojavom trtne uši (filoksera), so imeli po vsej Evropi celo vrsto starih trsnih sort z različnimi prikladnimi lokalnimi lastnostmi ki so odgovarjale zemlji, klimatičnim razmeram, okusu višjih in nižjih konzumentov. Te trstne sorte so se v praksi zakoreninile v vinskih deželah, katerim so bile namenjene.

Toda človek ni nikdar zadovoljen s stvarmi, kakor so se porodile iz naravnih dejstev. Nastala je radovednost, ki je veljala divje rastočim ameriškimi trtami, ki so jih uvedli najprej znanstveni ampelografski zavodi v Franciji, Avstriji itd. Te trte so postale katastrofalna usoda za celokupno evropsko vinarstvo. V zgodovinsko zelo kratki dobi se je pojavila uš v slehernem nasadu starih, evropskih trt in ker ta ameriška uš ni hotela skleniti s staro plemenito evropsko trto nikakega kompromisa je staro vinarstvo brez pardona propadlo z malimi izjemami tistih kultur, kjer so čista peščena tla in možnost namakanja v skupnosti tvorila čitalci, ki trtni uši ni prijal.

Najboljše vinarski strokovnjaki tedanje dobe so poskusili nekako leporidogojstvo (V Franciji so hoteli križati divjega zajca in domačega kunca, povsem novo raso ali takozvane leporide. To križanje je seveda popolnoma propadlo.) Poskusili so križati evropske in ameriške trte v vseh možnih kombinacijah in tako je nastal takozvani »direktor« (šmarica ali Noah, York Madeira, Clinton, Othello, Herbemont itd.) Toda tolikanj pričakovani končni produkt take kompromisne gojitve je od generacije do generacije prav tako popolnoma odpovedal. Najboljši dokaz tvorijo vinarski zakoni zadnjih desetletij, ki prepovedujejo kulturo direktorjev v vinogradih.

Tu nastane vprašanje: Kaj nam preostane za neposredno bodočnost, nam, ki se idejno še vedno navdušujemo za staro trto in za takozvano »ame-

riško vinarstvo?« Žal, še vedno moramo cepiti naše stare dobre sorte na divjo ameriško trto. V zemlji takorekoč naj živi Amerikanka, nad zemljo pa naša evropska trta.

In tako je »zopet novo vprašanje: Kako dolgo naj traja ta dualizem narave, ki ga je ustvaril človek? Koliko generacij naj še traja ta v človeških možganih nastala zasilna tvorba?

Praksa je pokazala da živi tak »amerikaniziran« nasad 20 do 30 let. Bodoči nasad, katerega cepiči so bili porezani od amerikaniziranih trt, ne kažejo nikake evolucije, temveč sukcesivno degeneracijo ravno v tistem razdobju, ko bi moral dati tak nasad največji pridelek.

Tako prihaja človeku misel, da bi bilo treba jemati cepiče od pratre z lastnimi koreninami, da bi ostali pri prvi generacijski gojitvi. Toda, kje naj dobimo naravne trte z lastnimi koreninami?

Mladi ambiciozni vinogradniki naj bi si zapomnili geslo: »Kdor išče, tudi najde.« Tu in tam še stoji stari plemeniti in necepljeni trsi, večinoma v obliki brajd ob hišnih stenah itd. Morda bi se tu našel material za nadaljnjo vzgojo. Tu je treba samo prirojenega, ostrega strokovnjaškega očesa in tudi mnogo sreče.

Leta 1910 sem posejal pečke renskega rizlinga (mala graševina), ki je bil cepljen na Rupestris Monticola. Leta 1910, je bilo mnogo peronospore. Ker pa teh trtic, ki so zrastle iz pečk, načelno nisem hotel škropiti, jih je bilo že meseca julija na tisoče uničenih. To je bila takorekoč naravna in avtomatska izbira ali selekcija. Samo 300 jih je bilo, ki so pokazovale bujno rast. Bile so odporne proti peronospori in tako sem ostanek trt posadil prihodnje leto v neki separatni novi nasad. Med temi 300 trti so se nahajale zanimive in povsem različne novosti. Tu je bil n. pr. rizling, ki je bil kot triletna trta obložen z najplemenitejšim grozdem. Bili so kvalitetni grozdi, koža jagod je bila nadihnjena z roza-barvo. Pozneje so mi uspeli še križanke med selekcijoniranimi divjimi traminem in Steinschiller-jem, in sicer izmenjevalno tako: da je bil traminac enkrat oče, drugič mati, kakor je bil narobe partner Steinschiller enkrat mati in drugič oče.

S to vzgojo sem imel srečo. Nekatere teh trt iz pečk so rodile že v tretjem letu krasne grozde, toda nevoščljivost nekega tovariša iz stroke jim ni pustila dolgega življenja. Leta 1923, je dal imenovani uradni kolega o priliki moje začasne odsotnosti tajni nalog za izkrčenje teh trt, ki so

GOSPODARSKI DROBIŽ

× O nemških žitnih zalozah. V drugi polovici meseca julija je nemško časopisje napravilo nekakšno neobvezno predbilanco o letošnji žetvi. Sodba je glasila: »Dobra srednja žetev!« Glavni zaslužek gre podeželskemu prebivalstvu, ki je v največji meri upoštevalo vsa navodila, ki jih je dobivalo od vodstva nemškega kmetijstva. Povečalo se je njive krušnega žita, okopavin in oljarič. O razvoju je pripomniti, da je lanska zima bila ugodna za rast. V predbilanci se nadalje čita, da je Nemčiji osiguran prehod od stare na novo žetev. Upati pa je, da se iz letošnjih pridelkov zopet lahko ustvari nekoliko rezervnih zaloz, ki bodo omogočale pozneje zamašiti morebitne luknje. Skoraj v vseh področjih prostrane Nemčije je žetev že spravljena ter ni več možno, da bi nastala še kaka škoda.

× Rečna plovba v vojni vpostavi. Nemški mornarji rečnih ladij delajo v sedanji vojni pridno in neumorno kakor železničarji. Organizacija Deutsche Arbeitsfront skrbi za to, da se tem ladjarjem izboljša socialno stanje. Mnogo je v tem pogledu že storjenega. Posade ladij za notranjo vožnjo imajo danes samo poklicne ladjarje. Trenutno izdelujejo tarife za plače, ki bodo imele tudi vpliv na že itak lepe storitve naših rečnih ladjarjev.

× Madžarska pospešuje perutninarstvo. Madžarska bo med 15. avgustom in 31. decembrom razdelila 30.000 plemenske perjadi med svoje perutninarje in to po izredno nizki ceni, da se bo na ta način izboljšalo in dvignilo domačo perutninarstvo.

× Krtače v mirnem in vojnem času. V mirnem času so se krtače najbolj izdelovale iz svinjskih ščetin in konjske žime. Ščetine so v glavnem prihajale iz baltičkih dežel in iz Kitajske. Konjska žima je pa tudi samo deloma krila vse potrebe naše industrije ščetk. Nekatere tovarne so uporabljale tudi riževne korenike za ščetke. To surovino so uvažale iz Mehike. Tudi riževno slamo ter palmove in kokosove niti se je uporabljalo za izdelavo ščetk. Tujina nam je dobavljala rama ekvivalentne trave in podobno. Vse to je kot surovina z nastopom vojne odpadlo. Trenutno si industrija ščetk pomaga kakor si najbolje zna. Razen nekaj neuporabnih vrst živalskih las se jemlje tudi različne domače rastlinske niti, največ ščetk pa izdelujejo iz umetno izdelanih las, ki nadomeščajo ščetine in konjsko žimo.

bile sežgane. Bilo mi je, kakor da mi je nekdo zasadil nož v srce. Dotičnik je že umrl in mu ničesar več očitati. Morda bo imel v tej stvari kdo drugi več sreče.

F. R.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično.)

31. Stunde.

Lösung der Aufgabe:

1. Mein Haus hat drei Stockwerke.
2. Ich bezahle im Monat 40 RM Miete.
3. Meine Wohnung hat vier Zimmer.
4. Man ißt im Speisezimmer.
5. Man schläft im Schlafzimmer.
6. Man badet im Badezimmer.
7. Man kocht in der Küche.
8. Man bewahrt die Lebensmittel in der Speise auf.
9. Man bewahrt die Kohlen im Keller auf.
10. Im Winter trocknet man die Wäsche am Dachboden.
11. Die Fenster meines Schlafzimmers gehen in den Garten.
12. In meinem Speisezimmer sind die Wände gemalt.
13. Vor der Türe meiner Wohnung liegt ein Fußabstreifer.
14. Wenn man schläft, legt man den Kopf auf den Polster.

- II. 1. Waren Sie schon in Graz?
2. Schmeckt Ihnen dieses Fleisch?
3. Was trinken Sie zum Frühstück?
4. Seit wann lernen Sie Deutsch?
5. Was kostet dieses Buch?
6. Wann fährt der nächste Zug nach Cilli?
7. Wohin fahren Sie morgen?
8. Haben Sie für dieses Buch Interesse?

9. Wann stehen Sie auf?
10. Wo wohnen Sie?
11. Wieviel Betten sind in Ihrem Schlafzimmer?
12. Rauchen Sie?
13. Warum verkaufen Sie Ihr Haus?
14. Was ist in diesem Glase?
15. Gehen Sie morgen Abend ins Theater?
16. Wie oft gehen Sie zum Friseur?
17. Haben Sie noch Hunger?
18. Waren Sie gestern zu Hause?

Nochmals unregelmäßige Zeitwörter

Nennform	3. Person Einzahl Gegenwart
1. biegen	er biegt
2. bieten	er bietet
3. fliegen	er fliegt
4. fliehen	er flieht
5. fließen	er fließt
6. genießen	er genießt
7. riechen	er riecht
8. schießen	er schießt
9. verlieren	er verliert
10. ziehen	er zieht
11. betrügen	er betrügt
12. heben	er hebt
13. lügen	er lügt
14. fahren	er fährt
15. graben	er gräbt
16. laden	er lädt

17. schlagen
18. tragen
19. waschen
20. wachsen

- er schlägt
- er trägt
- er wäscht
- er wächst

Vergangenheit

Vergangenheit	Vergangenheit Mittelwort der
bog	gebogen
bot	geboten
flog	geflogen
floh	geflohen
floß	geflossen
genoß	genossen
roch	gerochen
schoß	geschossen
verlor	verloren
zog	gezogen
betrog	betrogen
hob	gehoben
log	gelogen
fuhr	gefahren
grub	gegraben
lud	geladen
schlug	geschlagen
trug	getragen
wusch	gewaschen
wuchs	gewachsen

Übungssätze: 1. Der Akrobat bog das Eisen mit den Händen. 2. Was bot er Ihnen für den Wagen? 500 RM. 3. Ich mußte in dieser Pension sehr viel zahlen, aber es wurde mir nichts Besonders geboten. 4. Das Flugzeug flog in einer Höhe von mindestens 5000 Meter. 5. Sind Sie schon einmal geflogen? Ja, bei der Türe hinaus. 6. Das Wasser floß über große Steine. 7. Wo ist das ganze Wasser hingekommen? Es ist in den Kanal geflossen.

MALE VESTI

* **Junaška smrt za domovino.** Na vzhodni fronti je padel Gefreiter Martin Primetz. V nekem lacaretu je umrl na posledicah zadobljenih ran Sanitätsoldat Leopold Jarz. Prvi je doma iz Ottendorf-a, drugi pa iz Witschein-a.

* **Junaška smrt za domovino.** Dne 13. julija 1943 je na vzhodnem bojišču padel za Führer-ja in Reich Gefreiter Hans Maier iz Seibersdorf-a. Pokojni zapuša starše in sestro ter je bil star 22 let.

* **Junaška smrt Spodnještajerca.** Na vzhodni fronti je pri nekem hudem naskoku našel junaško smrt za Führer-ja in Reich Gefreiter Stanislaus Glaser iz Bergneustift-a v Kreis-u Pettau. Njegov smrt obžalujejo starši ter bratje in sestre.

* **Reichsminister Walter Funk** je v spremstvu državnega tajnika Landfried-a obiskal zapadno Nemčijo, kjer se nahajajo posebno močno bombardirani Gau-i. Westfalen-Süd, Essen, Düsseldorf in Köln-Aachen.

* **Novi grobovi.** V Marburg-u so pokopali nedavno umrlega Franz-a Wallner-ja, železniškega spokojenca, ki je dosegel starost 79 let. Istotam so pokopali v Wien-u po neki operaciji umrlega Franz-a Gregoritsch-a. V Drauweiler-ju je preminula Theresia Partolitsch, v Marburg-u pa mesar.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

* **Novi grobovi.** V izvrševanju svoje službe kot cerinik je padel za Führer-ja in Reich Hilfszollbetriebsassistent Franz Kaufmann iz Marburg-a. V bojih pri Bjelgorodu, na vzhodnem bojišču, je našel junaško smrt za domovino vojni prostovoljec Ludwig Kurt Grahmann iz Cilli-ja. Bil je star komaj 19 let.

več deklic kot dečkov); 43 smrtnih slučajev (zadnjič 45), od teh 29 moških (zadnjič 25) in 14 žensk (zadnjič 20). Na standesamt-u sklenjenih porok je bilo 31 (zadnjič 33).

* **Umrla je v Marburg-u žena pekovskega mojstra Maria Koren** v 47. letu starosti. Na posledicah nezgode je preminul elektromonter Frana Wesiak iz Marburg-a.

* **Nove odredbe.** Verordnungs- und Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark šte. 22 z dne 28. julija 1943 prinaša 7 sledečih razglasov: 1. Tretjo odredbo o uvedbi krajevnih razredov v svrhu določitve stanovanjskih doklad 2. Razglas o zastopanju Gauwirtschaftsberater-ja. 3. Drugi razglas k nemško-hrvatskemu dogovoru o ureditvi gotovih zemljiško-posestnih odnošajev v obmejnem področju 4. Ureditve dopustov za policijo. 5. Določbo o prislužni obvezi za krušno žito. 6. Razglas pooblaščenca za šolstvo radi atlantov za ljudske šole.

* **Železniška nesreča na Švedskem.** V torek zjutraj se je odigrala na kolodvoru Uplands Vaesby (Švedska) težka železniška nesreča. Brzovlak iz Stockholma se je zaletel z vso silo v neki osebnem vlak k, je vozil iz nasprotni strani. Večje število oseb je bilo težko in lažje ranjenih.

* **Pet deklet utonilo v Rhein-u.** V ponedeljek se je kopala blizu mesteca Au ob Rhein-u skupina mladih ljudi, ki so skakali po nekem prodcu. Pet deklet v starosti 15 in 18 leti je zašlo predaleč v vodo. V tistem trenutku je namreč povzročil neki parnik velike valove, ki so vseh pet deklet z vso silo potisnili v globino. Kljub vsemu prizadevanju reševalcev je utonila skupina deklet.

* **Anglo-ameriške bombe padajo prvenstveno na cerkve, kapelice in pokopališča.** Prefekto nedeljo so napadli anglo-ameriški gangsterji italijansko mesto Napulj. Na pokopališču so razdejale bombe številne grobove in kapelice ter mrtvašnico. Težko je bila nadalje poškodovana cerkev Sv. Petra. Onemoglo jezo Napuljcev je izzvalo dejstvo, da so Anglo-Amerikanci razrušili kip Sv. Januarija, patrona mesta. Ta kip so prebivalci postavili leta 1727. po izbruhu Vezuva.

* **Čuden dogodek na kliniki v Neuchatel-u.** V bolnišnici v Neuchatel-u (Švica) se je zgodil te dni incident, kakor ga zgodovina kirurgije menda še ni zabeležila. Ravnatelj klinike, dr. Guy de Montmollin, je med izvajanjem operacije izgubil zavest ter se je zgrudil poleg pacienta na tla. Njegova soproga, ki mu je kot doktorica kirurgije asistirala pri operaciji, je ne oziraje se na nezavest svojega soproga nadaljevala operacijo ter rešila pacienta smrti. Istčasno pa je njen mož, katerega je zadela možganska kap, izdihnil.

* **Ustanovitev uradov Gauarbeitsämter.** Generalni pooblaščenec za delovno vpostavo, Gaulei

ter Sauckel, je izdal odlok, po katerem se ustanovi počenši s 1. avgustom 1943 na področju vsakega Gau-a delovne urade (Gauarbeitsämter). Kakor posnemamo iz sestavka Dr. Walter Stothfang-a v »Nationalsozialistische Korrespondenz«, je Gauleiter Sauckel kot generalni pooblaščenec za vpostavo na delo nemski upravi dela izdal sledeča navodila: 1. Red v vpostavi na delo ter ureditev delovnih razmer spada med stvarne naloge skrbi za ljudstvo. To je hkrati velike politične važnosti. 2. Izravnavajo mej uradov Gauarbeitsämter in uradov Reichstreuhändlerdienststellen na meje Gau-ov, odgovarja stvarnim, organizatornim in političnim potrebam 3. Predsedniki uradov Gauarbeitsämter in Reichstreuhändler der Arbeit so dolžni, da Gauleiterje kot najvišje nosilce oblasti ter pooblaščenca generalnega pooblaščenca tekoče in brezhibno obveščajo o vseh vprašanjih in problemih ter vzdržujejo z njimi osebne stike in da pospešujejo in vpoštevajo v kolikor vojne razmere dovoljujejo, stvarne interese področja Gau-ov

* **Obvezna delovna služba v Srbiji.** V okviru splošne delovne službe v Srbiji je vlada generala Nedića vpoklicala letnik 1922

* **Pokončan zločinec zoper pravnost.** Dne 21. julija so izvršili smrtno obsodbo nad dne 8. maja 1895 v Graz-u rojenim Augustom Firmom, ki ga je izredno sodišče v Graz-u obsodilo radi zločina zoper pravnost na smrt. Firm je bil za taka dela že večkrat predkaznovan in se je ponovno spozabil nad nekim otrokom.

* **Težko poškodovan angleški nosilec letal v Gibraltarju.** V Gibraltarju je prišel te dni zelo težko poškodovan angleški nosilec letal tipa »Iloustris«. Kakor poroča neki španski dopisnik iz Algecirasa, je imel omenjeni nosilec letal na krovu številne mrlice in ranjence.

* **Nova šolska ladja španske mornarice.** Španska vojna mornarica je postavila v službo novo šolsko ladjo »Galatea« na kateri se bodo vežbali bodoči mornariški častniki. Nova šolska ladja bo odplula prvič v luke Kanarskih otokov in Azorov.

* **V okolici mesta Marseille gorijo gozdovi.** Dva velika gozdna kompleksa občin Gemenos in Cuges pri mestu Marseille (Francija) sta te dni popolnoma zgorela. Vsa prizadevanja mornariških požarnih bramb so bila zaman. Škoda je ogromna.

* **Dijakinje glasbene visoke šole kot delavke v rudniku.** V Trifail-u je dobilo več žensk, ki že dolga leta delajo po rudnikih, plačan dopust. V tem času so jih v rudniškem delu zastopale dijakinje glasbene visoke šole v Eggenberg-u pri Graz-u, ki so se za časa svojih šolskih počitnic za to prostovoljno javile.

biegen, bog, gebogen — kriviti, sklanjati, kriviti, -a, -o
Bock (m) — kozel; Bock zum Gärtner machen — postaviti kozla v zelnik
Bube (m) — deček, pobalin
Dattel (w) — datelj
Dienst (m) — usluga, služba
doch — vendar
durchaus nicht — sploh ne
ebenfalls — enako, tudi
Ehering (m) — poročni prstan
einschreiben — vpisati; Brief einschreiben — pismo priporočiti
erlauben — dovoliti
erledigt — rešen, opravljen
erweisen — dokazati, storiti
erzeugen — proizvajati
Faust (w) — pes
Filmschauspieler (m) — filmski igralec
fliegen, flog, geflogen — leteti, letel, -a, -o
fließen, floß, geflossen — teči, tekati, -a, -o
froh — vesel, -a, -o
fröhlich — vesel, -a, -o
Geduld (w) — potrpljenje
Gefallen (s) — usluga
Gemahlin (w) — soproga
genießen, genoß, genossen — uživati, užival, -a, -o
Gewohnheit (w) — navada
Glückwunsch (m) — voščilo, čestitka
graben, grub, gegraben — kopati, grebati, kopati, -a, -o
Hafenschenke (w) — pristaniška krčma
heben, hob, gehoben — dvigniti, vzdigniti, dvignjen
hinkommen (ich komme hin) — priti (pridem)
Höhe (w) — višina
inbegriffen — vključen, -a, -o

»Wo starb Ihr Vater?« — fragte der Bauer. — »Er kam bei einem Schiffbruch ums Leben.« — »Und Ihr Großvater?« — »Während er fischte, wurde er von einem Sturm überrascht und ging mit seinem Boot unter.« — »Und Ihr Urgroßvater?« — »Auch er blieb auf dem Meere.« — »Und Sie trauen sich noch auf das Meer zu fahren?« — »Und wo starb Ihr Vater?« — fragte der Matrose den Bauer. — »Im Bett«, antwortete dieser. — »Und der Großvater?« — »Auch im Bett.« — »Und Ihr Großvater?« — Ebenfalls im Bett.« — »Und Sie trauen sich noch ins Bett zu gehen?«

Wörter.

Abendessen (s) — večerja
abladen (sich lade ab) — skladati, odložiti (odložim)
Absicht (w) — namen; Absicht haben — name-ravati
Akrobat (m) — akrobat
Alm (w) — planina
anbieten — (po)nuditi
Aufzug (Lift) (m) — dvigalo
Ausnahme (w) — izjema
austragen — raznašati; Prozeß austragen — prav-do odločiti
bedauern — obžalovati
Bedienung (w) — postrežba
beglückwünschen — čestitati komu (k čemu)
schwerbeladen — težko naložen, -a, -o
beleidigen — žaliti (koga)
bemerken — opaziti
benützen — rabiti
Beruf (m) — poklic
Besondere (s) — posebnost
betrügen, betrog, betrogen — ogoljufati, ogolju-fati, -a, -o

Der Bauer und der Matrose.

Ein Bauer und ein Matrose befanden sich in einer Hafenschenke und plauderten miteinander.

* Uvedba motornih vlakov na Danskem. Na Danskem bo prometni minister zahteval posebne kredite za gradnjo posebnih motornih vlakov, ki bodo z izredno hitrino vozili po danskih državnih progah.

* Hrvatska je vpoklicala štiri letnike pod zastavo. Hrvatsko domobransko ministrstvo je vpoklicalo letnike 1917, 1918, 1919 in 1920 pod zastavo.

* Najstarejši dedni dvor Nemčije leži v Unken-u. Kakor so na podlagi dokumentov ugotovili, je od leta 1380 neprenehoma prehajal kot dedščina od roda do roda v družini Soder. Stanovanjsko poslopje Soder-jevega posestva je leta 1721. pogorelo, nakar so ga takoj zopet obnovili.

* Lakota na otoku Cejlon. Vlada na otoku Cejlonu je znižala prebivalstvu obrok riža na dan in osebo za 50%.

* Štirje otroci pri kopanju utonili. Dne 1. avgusta so se v Maierhof-u pri Gleinstätten-u v Kreis-u Leibnitz kopali v reki Lahn 16letni Franz Maritschnig, 15letni Rudl in 12letni Josef Riedl. Ker nobeden ni znal plavati, so se vsi vtopili. Doma so bili iz Frauenthal-a. Istega dne se je kopala 10letni Ludwig Hierzer iz Hofstätten-a v Kreis-u Weiz v reki Raab, kjer je kot neplavalec našel smrt.

* Otroška veselica. V Weidau-u v Ortsgruppi Friedau v Kreis-u Pettau, so priredili otroško veselico, ki jo je obiskalo nad sto otrok. Navzoči so bili tudi starši in svojci, ki so občudovali petje in rajanje svojih dragih malčkov. Prireditvi, ki jo je uprizorila uprava sezonskega otročjega vrta za časa žetve, je prisostvoval tudi Kreisführer Bauer.

* Kopanje je zahtevalo svojo žrtev. Pri kopanju v reki Drau, blizu Felber jevega otoka v Marburg-u, je pri kopanju smrtno ponesrečil 23letni inženier Kurt Völler, ki se je nahajal na dopustu pri svojih roditeljih.

* Osemdesetletnico rojstva obhaja v Lüttenberg-u ravnatelj hranilnice Hönigmann.

* Hrvatska pomaga pri reguliranju reke Donave. Reka Donau je važna prometna pot Srednje Evrope ter veza z evropskim Jugovzhodom. Hrvatska poseduje 124 km tega veletoka. Morebitnim poplavam izpostavljenega področja se nahajajo pri Vukovaru in Petrovaradinu, ogrožena je pa tudi lepa ravnina Srema, medtem ko so ostala nizka obrežja že z nasipi zaščitena. Hrvatska skrbi, da so ti nasipi v redu ter so nedavno v to svrhu dovolili kredit v iznosu 23 milijonov kun.

* Kmetijski načrti protektorata. Kmetijstvo protektorata bo v bodoče imelo sledeče smernice v svojem delovanju. Pridobivanje dobrega semenskega blaga, dvig gojitve sočivja in sadja ter konzerviranje istega, povečanje gojitev sladkorne

pese, pospeševanje gojitve kvalitetno dobrega ječmena in hmelja, ožvitev malega vrtnarstva ter povečanje in izboljšanje živinoreje.

* Slepi stenografi. V gospodarski zbornici Gau-a Wien so udeležencem šole za slepe stenografe izročili diplome. Pri izkušnji je najboljši učenec napravil 381 znakov diktata na pisalni stroj ter 187 zlogov diktiranega stenograma na mizi in to v eni minuti.

* Predlaganje izumov v praksi. Od predlogov, ki jih kot izume predlagajo delavci in nameščenci po raznih industrijskih obratih, so glasom izjave Reichsministra Speer-a uporabljivi do 90%. Predlogi prinašajo poenostavitev izdelovanja ter pospešujejo in pocenjujejo produkcijo. Pri raznih delovnih procesih je uspelo delo skrajšati in olajšati. Pri izdelovanju nekega fabrikata je izum poenostavljenja poda omogočil prihraniti na tisoče in tisoče delovnih ur in še več sto ton dragega materiala. Na vseh merodajnih mestih računajo, da bo predlaganje izumov po delavcih in nastavljenih raznim industrijam in celotnemu nemškemu gospodarstvu še mnogo koristilo.

* Poglavlje o odpadnem sadju. V vojnem času se ne sme pokvariti odpadno sadje. Potrebno je torej, da se sadje, ki dozoreva in predčasno odpada, nabira v svrhu uporabe. Iz odpadnega sadja se izdeluje razne marmelade, ki so za prehrano velike važnosti. Nabrano odpadno sadje je odajati pri za to določenih krajevnih zbiralnicah kakor je to bilo že lansko leto. Odpadna jabolka, ki se jih ne pobira, ogrožajo sadjarstvo, povzročajo pa tudi izgubo v našem prehranjevalnem gospodarstvu.

* Enotni format za cigarete. Po 1. juliju se prodajajo cigarete enotnega formata 64 mm dolžine in 8,5 mm premera. S tem se ni prišlo do izdaje takozvane enotne cigarete, temveč se je izravnalo samo dolžino in premer. Odbitek po količini znaša deset odstotkov. Kvaliteta je ostala nespremenjena. Pod novimi oznakami brez navedbe izdelovalca se razpečavajo sedaj te nove cigarete v enostavnejših in večjih paketih po 20, 24 in 50 komadov.

* Organizacija sovjetske armade. Višji sovjet je izdal odredbo, po kateri se ruska oborožena sila deli na štiri kategorije, in sicer na vojake, podčastnike, častnike in generale. S tem se je uvedlo zopet oznako oficir, ki so jo v sovjetski armadi in mornarici doslej odklanjali kot »preostanek carističnih časov«.

* Ovco za en pfenig. V Avstraliji vlada veliko pomanjkanje delovnih sil, ker so morali moški večinoma k vojakom. To je dalo povod, da so danes ovce v svoji vrednosti padle na ceno, ki je sramotna. Tako je bilo nedavno v Queenslandu tisoč ovac na prodajo, in sicer po ceni 3 centov

PK-Kriegsber. Gerspach (Sch — WBD)

Trotz Verwundung weiter im Einsatz.

Grenadiere, die an einem Angriff zwischen Ost und Bjalgorod teilgenommen haben, sind trotz ihrer Verwundung freiwillig bei ihrer Kompanie geblieben. Ein Beispiel für die vorbildliche Haltung der deutschen Soldaten bei den harten Kämpfen an der Ostfront.

komad, kar odgovarja enemu ptenigu naše valjave. Strokovnjaki trdijo, da je ovčjereja Avstralije na tleh, z njo vred pa tudi industrija.

* Švedska obdavči časopisje. Da bi našli nove vire davčnih dohodkov, nameravajo na Švedsko uvesti poseben davek na časopisje. V zamisel je pobiranje 25% prodajne cene od listov, ki imajo več kakor 10.000 naklade. Ker je na Švedskem posebno tedenski tisk dobro razvit, upajo, da bo na ta način država prišla do 10 milijonov švedskih kron novih dohodkov.

* Omejitev prodajanja tekstilnega blaga. Splošno gospodarjenje s tekstilnim blagom zahteva, da se nakup za določeno mermere nekoliko omeji. To se je zgodilo z naredbo urada Reichsstelle für Kleidung und verwandte Gebiete, po kateri je moškim in ženskam do nadaljnjega ustavišna možnost nakupa za gornje obleke in perilo ter nogavice na točke tretje in četrte Reichskleiderkarte. Doraslim potrošnikom je pa mogoče na ista oblačilna karte kupiti material za krpanje. Pri tem se opozarja, da se na oblačilnih kartah u mladostne, otroke in dojenčke ter za noseče ženske, kakor tudi za poškodovance po letalskih napadih, če imajo primerne izkaze, ničesar ne smejo in lahko kupujejo kakor doslej. Tudi gledalnih oblek ni nobenih sprememb.

* Največja štednja s papirjem. Reichswirtschaftsminister je z okrožnico na urade javne uprave izpolnil in zaostрил določila o štednji papirja. Ker so se že doslej lahko vse pole papirja popisale obojestransko z dvacentimeterskim robom, se smejo sedaj popisati samo enostransko. Kopije se naj dela samo tam, kjer so res potrebne in samo v številu, ki se jih rabi in če je izvedljivo, na obratni strani dohodnega spisa. Za notranjo službo in promet po uradih je najbolje, da sploh ne dela kopij. Privatnemu gospodarstvu s priporočila, da se poprime načina, ki je določen za javnopravne urade.

* Krušne karte v Belgradu. V Belgradu so 1. avgustom uvedli nakupne knjižice, ki dajejo imetelju pravico nakupa gotove količine hrane, a kar pa oblast ne prevzame nikakršne garancije. Na podlagi te nove uvedbe pride sčasoma do uvedbe novega načina razdelitve hrane in je uvedba krušne karte prvi korak na tej poti.

* Na Finskem ni več ameriških vojaških atašejev. Akreditacija severoameriških atašejev za vojna letalstvo in mornarico pri finski vladi v Helsinkiju je ugasnila. Zaenkrat biva v glavnem mestu Finske samo severoameriški odpravnik poslov M. Lintock.

* Angleška admiraliteta je priznala, da se je angleška podmornica »Sahib« nedavno v Sredozemskem morju potopila.

Luftschiff (s) — zrakoplov
lügen, log, gelogen — lagati, lagati, -a, -o
Matrose (m) — mornar
Mißverständnis (s) — nesporazum
mindestens — najmanj
miteinander — skup
Mittag (m) — poldne; zu Mittag — opoldne
mitten — (v) sred
nahe, näher, nächste, adv. — blizu, bliže, najbliže
Neujahr (s) — novo leto
Olive (w) — maslina, oliva
Orange (w) — pomaranča
Ostern (w) — Velika noč
prosit — na zdravje
riechen, roch, gerochen — vohati, dišati, vohal, -a, -o
roh — sirov, -a, -o
Saft (m) — sok
schießen, schoß, geschossen — streljati, streljal, -a, -o
Schiffbruch (m) — brodolom
schlagen, schlug, geschlagen — udariti, tolči, biti (ura)
schuldig — dolžan, kriv, -a, -o
Schwefel (m) — žveplo
seinerseits — od njegove strani
stören — motiti
Straßengraben (m) — cestni jarek
Sturm (m) — vihar
tragen, trug, getragen — nositi, roditi, koristiti, nosil, -a, -o
trauen (sich) — upati se
Unkenntnis (w) — neznanje, nepoučenost
Urgroßvater (m) — praded
überraschen — presenetiti
verlieren, verlor, verloren — zgubiti, zgubil, -a, -o
Vermittlung (w) — posredovanje

versichern — zagotavljati, zavarovati
verständlich — razumljiv, -a, -o
Verrückte (m u. w) — blaznik
vielmals — mnogokrat
waschen, wusch, gewaschen — prati, umivati, pral, -a, -o
Waschmittel (s) — pralno sredstvo
wecken — buditi, dramiti
wehtun — žaliti
Weinrebe (w) — vinska trta
wundervoll — čudovit, -a, -o
Wut (w) — besnost; wutig — besen
ziehen, zog, gezogen — vleči, vlekel, -a, -o
Ziel (s) — cilj; Zielscheibe — tarča
Zitrone (w) — citróna
zulächeln (sich lächle zu) — smehljati se (smehljam se)
zusehends — vidno

Redewendungen.

es riecht nach etwas — diši po nečem
ein Los zieht in der Lotterie — srečka zadene v loteriji
ums Leben kommen — priti ob življenje
Platz nehmen — sedeti
nach Ihnen — za vami
Umstände machen — truditi se (radi koga), obnavljati se
jemanden leiden können — trpeti koga
Gelegenheit bieten — priložnost nuditi
etwas auf der Post, auf der Bahn aufgeben — nekaj na pošti, na železnici oddati
das Leben in vollen Zügen genießen — življenja z veseljem uživati
die Geduld verlieren — potrpljenje zgubiti
ich verliere die Geduld — potrpljenje me mineva

* **Gozdarske šole.** Reichsforstamt, to je državni gozdarski urad, ima ravno kar na svoji šoli za sodelovalne stroke v Berleburg-u v provinci Westfalen skupno taborišče za gozdarske vajence. S tem je načel izobraževalen način za našaj gozdarjev, ki je združen s praktičnim poslom. Na ta način se vedno lahko izbire nadarjene gojence. Vajenci tega tečaja lahko pridejo po dveh letih v nižje službe gozdarstva. Prav posebno nadarjeni lahko gredo iz te šole potem tudi na višje gozdarske učilnice. Gre za novo pot, ki omogoča nadarjenim fantom existenco in aspredovanje.

* **Deportacija romunskih naseljencev.** Blizu Vladivostoka je bilo naseljenih kakih 130.000 do 150.000 naseljencev, čijih predniki so se priselili nekje okoli 19. stoletja iz Besarabije in iz zapadne Ukrajine na Daljni vzhod. Pod carsko Rusijo se je tem Romunom v vzhodni Sibiriji prav dobro podilo, ker niso tvorili z nacionalnega vidika niti nevarnosti. Vsekakor pa so se morali boriti za svojo existenco proti raznim mongolskim plemenom. Sedaj je pa Sovjetska vlada dala prednost Mongolom in je Romune iz okolice Vladivostoka siloma preselila v notranjost Sibirijske.

* **Zvižanje obrokov kruha v Bolgariji.** Radi dahe letve v zadnjih dveh letih je morala bolgarska vlada znižati obrok kruha za dan in osebo na 300 gramov. To je bilo zelo malo, ako se pomisli, da je kruh pri Bolgarjih glavno prehranjevalno sredstvo in da krompir v Bolgariji ne igra iste vloge kot v Nemčiji. Vsled letošnje dobre letve so zvišali obrok kruha za normalne potrebne na 500, za delavce pri težkem delu na 750 in za delavce pri najtežjem delu na 1000 gramov. Kruh pečejo iz pšenične moke.

* **Epidemije v Levantu.** Vsled stalnega prehoda tujih čet se širijo v levantskih deželah razne epidemične bolezni. V Palestini so zabeležili več slučajev kuge in legarja. Tudi neznosne stanovanjske razmere pospešujejo širjenje nalezljivih bolezni.

* **8.200.000 brezposelnih v Ameriki.** Vlastni odbor za delovno vpostavo odpuščenih vojaških meš v Zedinjenih državah je izračunal, da bodo morale računati Zedinjene države šest mesecev po končani vojni z 8.200.000 brezposelnih.

* **Kaznovana špekulacija.** V boju zoper špekulante so v Bolgariji obsodili industrija Penleva iz Burgasa na doživljensko ječo. Nadalje je bila dva kmeta obsojena vsak na dve leti ječe.

* **Smrtne kazni za povzročanje umetnih splavov.** V Parizu so nedavno obglavili neko ženo, ki se ji sodne oblasti dokazale, da je povzročila 15 umetnih splavov. To je prvi primer v zgodovini francoskega sodstva, da se v Franciji za povzročanje umetnega splava nekakega obsodili na smrt. Splah se v Franciji smrtne kazni bolj redke obsoje.

* **Žetev v Ukrajini.** V južnih pustinjah Ukrajine je žetev jednena na višku. Po jednenovi četvi bodo spravljali pšenico. Stanje teh rastlin je dobro. V jugovzhodnem delu Ukrajine je bilo nekoliko suše, ki je prišla tudi pri pridelkih do letna. Zato je pa v ostalih delih dežele vse boljše kakor lani. Prav lepo kaže soja in tudi sončnice nikoli obljubajo.

* **Truplo izumrlega Kurt Voller-ja,** ki je utonil v ponedeljek, dne 2. avgusta 1943, pri Felberjovm otoku pri Marburg-u, voda se vedno ni uplavila. Kurt Voller je imel na sebi kopalne plavke iz belega platna. Visok je bil 1,95 m. Kdor bi našel truplo izumrlega utopijenca, naj to nemudoma sporoči proti nagradi očetu Hans Voller-ju, Marburg, Kärntnerstraße 12 (Telefon 2336).

* **Roparske Eivali v Karpatih.** V madžarskem delu Karpotov se ropet pojavlja dirje zverine, ki sprožajo tamkajšnje prebivalstvo. V okraju Hazaček so imeli nedavno nove napade volkov na medvedov. Pri Čaklapolki so medvedovi raztrgali pet strok zverine prihajajo v bližino hiš in je prebivalstvo prošlo oblasti, da se jim da strelno orožje na razpolago.

* **Nova ureditev dopustov uslužbencev gostilniških obratov.** Reichswirtschaftsminister je izdal določilo, ki vsebuje načelna določila o dopustih in gostilniških uslužbencev. Tako a. pr. vsakega stalnega, ki prehranjuje nad 1000 oseb dnevno, sploh ne sme svajati nikakršnih dopustov za vso posado. V istem je dovoljeno gostilniškim podjetjem, da v tujini primerih, ko je obratovanje na kakšen način postalo nemogoče, izjemoma zapre podjetje na 14 dni. To velja v slučaju bolezni, ako je izstak ključa k vojakom itd.

* **Podeželske šole predstavljajo zrednijo vaškega življenja.** Odločilen nositelj vaške izobrazbe in kulture je tudi na Spodnjem Stajerskem podeželska šola. Njena naloga je, da mladino vzgoji v kmetijskem smislu ter pripravi na kmečke poklice. To nalogo pa najlažje reši s pomočjo kmetov samih. Važen predpogoj je, da je učitelj sam po možnosti osebno znan s kmetijskim delom ter sam vidi v kmečkem poklicu važnega činitelja. Le tak učitelj najde pri pouku prave besede, ki v mladini vzbujajo zanimanje in veselje do podeželskega dela. Za končno izbiro poklica je važno, če se šolska mladina že leta in leta usmerja za poklice, ki jo veselijo. V takem primeru dobijo potem gospodarji že iz roke učiteljev za kmetijstvo važno in koristno mladino, ki jo je treba v vzgoji samo nadaljevati. Lep prispevek k vzgoji šolske mladine je šolski vrt, če je v redu negovan. Ker je podeželsko šolstvo še v obnovi, so Landesbauernschaft-i dobile nalog, da se preizkusi način učnih metod, ki jih bo uvedel Reichsnährstand potem sporazumno s šolskimi oblastmi. Kakor je potrebno, da se vedno in povsod podčrta vrednost in pomen kmečkega dela, tako se mora tudi oceniti delo podeželskega učitelja, ki ima v svojih rokah vzgojo vse podeželske mladine. Kdor je kadarkoli videl vzgojevali na enorazrednih šolah, ve koliko pedagoške spretnosti je potrebno za istočasno poučevanje vseh letnikov.

* **Silne povodnji v Venezueli.** Vsled silnega deževja v času tropске zime so nastale v Venezueli ogromne povodnji. Reka je izstopila ter poplavlila ogromna področja. Na tisoče ljudi je moralo zbežati v višje ležeče pokrajine. 15.000 glav živine je utonilo.

* **Strahoviti izmeri povodnji,** ki jo je povzročila reka Orinoko. Kakor poroča agencija Reuter iz Carracas, je povzročila reka Orinoko pravo narodno katastrofo. Doslej je utonilo 50.000 glav živine. Vsa žetev je uničena. Na tisoče kmetij je izravnano z zemljo. Reka Orinoko nudi v dolžini 1400 milj sliko strašnega razdejavanja.

* **Vesel dogodek v hiši švedskega prestolonaslednika.** Švedska prestolonaslednica princesa Sibila je rodila te dni na gradu Haga pri Stockholmu hčerko.

* **Sedemčlanska rodbina zgorela.** V mestu Aronzano v Italiji se je zgodila te dni strahovita nesreča. V prizemlju neke hiše je začela goreti zaloga starega papirja. Požar se je razširil s toliko naglostjo, da neka rodbina v najvišjem nadstropju, sestojeca iz obeh staršev in peterih otrok, ni mogla nikamor, tako da je vse zgorela.

BURG-LICHTSPIELE

MARBURG (Drau), BURGPLATZ 1

LILIA SILVI und
AMADEO NAZZARI

in einer heiteren Geschichte von
der entzückenden Liebe eines
naiven Mädchens.

Fräulein Frechdachs

Für Jugendliche nicht zugelassen!

NEUES Pulver für den
Wachs und für
die Mastung der Schweine

REDIN,

mit garantiertem Erfolg!

ZENTRALDROGERIE EMIL INDER
Marburg / Drau, Herrenstraße 33

Kleiner Anzeiger

Jedes Wort kostet für Stellengesuche 8 Rpf., das fertige gedruckte Wort 20 Rpf., für Geld-, Realitätenverkehr Briefwechsel und Heirat 13 Rpf., das fertige gedruckte Wort 40 Rpf., für alle übrigen Wortanzeigen 10 Rpf., das fertige gedruckte Wort 30 Rpf. Der Wortpreis gilt bis zu 12 Buchstaben je Wort. Kennwortgebühr bei Abholung der Angebote 35 Rpf., bei Zusendung durch Post oder Boten 70 Rpf. Auskunftsgebühr für Anzeigen mit dem Vermerk: „Auskunft in der Verwaltung oder Geschäftsstelle“ 20 Rpf. Anzeigenannahmeschluss: Am Tage vor Erscheinen um 16 Uhr. Kleine Anzeigen werden nur gegen Voreinsendung des Betrages (auch gültige Briefmarken) aufgenommen. Mindestgebühr für eine kleine Anzeige 1 RM.

Zu verkaufen

Ein Paar junge Pferde werden
verkauft. Anz. in der Verw.
des Bl. 549-3

Zu kaufen gesucht

Abfälle: Altpapier, Hadern,
Schneiderabschnitte, Textilabfälle,
Alteisen, Metall, Glasscherben,
Tierhaare und Schafwolle
kauft laufend jede Menge Alois
Arbeiter, Marburg/Drau, Drau-
gasse 5. 549-4

Dreschmaschine samt Göppel, ev.
auch mit Benzinmotor, kauft so-
fort Franz Bogowitsch, Groß-
steinbach 280, Post Nesseldorf,
Steiermark. 536-4

Offene Stellen

Vor-Einstellung von Arbeit-
kräften muss die Zustimmung
des zuständigen Arbeitsamtes
eingebracht werden

Zuckerbäckerjunge, 14 bis 15 J.
alt, wird sofort aufgenommen.
Kost und Wohnung im Hause.
Antr. an: Anton Simschek, Zuk-
erbäcker in Cilli, Herrengasse
16. 517-6

wird sofort aufgenommen. Kost
und Wohnung im Hause. Johann
Stefantschitsch, St. Veit a. d.
Save. 539-6

Zuckerbäckerlehrling, 14 bis 15
Jahre alt, wird sofort aufgenom-
men. Kost und Wohnung im
Hause. Antr. an: Anton Sim-
schek, Zuckerbäcker in Cilli,
Herrengasse 16. 517-6
561-6

Kräftiger, intelligenter Lehrjun-
ge wird sofort in die Lehre ge-
nommen. Gemischtwarenhandl.
P. Löschnigg, Rohitsch, Sauer-
brunn. 547-6

Verlässliche Winzerfamilie wird
per sofort gesucht. Anzumelden
bei Planitz, Marburg, Schiller-
straße 19. 562-6
Nette Köchin für alles tagsüber
gesucht. 556-6

Lehrling für Waagenerzeugung
wird sofort aufgenommen. Kost
und Wohnung im Hause. Johann
Stefantschitsch, St. Veit a. d. Sa-
ve. 539-6

Winzerleute, 4 Arbeitskräfte für
eine Winzerei in Gams gesucht.
Doleczek, Marburg/Drau, Dom-
platz 5. 555-6

Winzer mit 4 Arbeitskräften,
Inwohner mit 2 Arbeitskräften
werden aufgenommen. Anzu-
fragen nur Sonntag von 9-12
Uhr, Marburg, Duchatsgasse
7/I. 552-6

Lernfreudiges Landmädchen, 14-
jährig, findet bei kinderloser
Familie in Marburg kostenlos
Kostplatz. Anträge an »Staj. Go-
spodar« unter »Ausbildung«.

Friseurgehilfe wird sofort auf-
genommen. Zuschr. erbeten un-
ter »Untersteirer 7« an die Ver-
waltung des Blattes »Marburger
Zeitung«, Marburg/Drau. 558-6

Winzer mit mehreren Arbeits-
kräften wird für eine schöne,
größere gemauerte Winzerei in
der Nähe Luttenbergs aufgenom-
men. Deputatende ist in der
Nähe der Winzerei. Der Win-
zer kann sich 4 Stück Rinder
halten. Anträge an F. Semlitsch
in Luttenberg. 557-6

Wohnungstausch

Teusche Zimmer und Küche ge-
gen gleiche Wohnung in der
Stadt oder Umgebung von Cilli.
Grazzerstraße 114, Wodopietz.
542-9

Heirat

Untersteirer, 38 Jahre alt,
schuldlos geschieden, ohne Kin-
der in guter Stellung, wünscht
Bekanntschaft zwecks späterer
Ehe mit einer Wittwe oder Ge-
schiedenen im Alter bis zu 35
Jahren. Am liebsten mit Eigen-
heim in der Umgebung Marburg
oder Cilli. Zuschr. erbeten unt.
»Untersteirer 38 Jahre« an die
Verw. des Bl. 554-12

Eisenbett mit Strohsack tausche für andere Sachen. Anzusehen b. Frau Tschubel, Drauweiler, Bäkegasse 15 (zwischen Friedhof und Schule). 559-13

Zimmer u. Küche gegen gleiche in der Stadt od. Umgebung von Cilli. Grazerstraße 114; Wodopiweitz. 542-9

Dreschmaschine samt Göppel, ev. auch mit Benzinmotor, kauft sol. Franz Bogowitsch, Großsteinbach 280, Post Nesseldorf — Steiermark. 536-4

Prothesen jeder Art (Leder-, Leichtmetall-, Holz-), orthopädische Apparate, Leibrinden, Gummistrümpfe, Bruchbänder erzeugt und liefert das führende Fachgeschäft F. Egger Bandagen u. Orthopädie — Lieferant sämtlicher Krankenhäuser, Krankenanstalten und Sozialinstitute **Marburg Drau**, Melingerstraße 3. Achtung! Modellabnahmen für Prothesen u. orthopädische Apparate finden wegen Personalmangel in Marburg jeden Freitag ganztägig statt 9-3-14

Jeder Betriebsführer soll das **Verordnungs- und Amtsblatt** des Chefs der Zivilverwaltung in der Untersteiermark lesen. **Bezugspreis monatlich RM 1.25.** Bestellungen sind an die Geschäftsstelle des Verordnungs- und Amtsblattes, **Marburg/Drau** Badgasse 6 zu richten.

Funde - Verluste

Am 26. Juli wurde in Marburg auf dem Wege vom Bahnhof bis zum Fahrradgeschäft Bergant, Tegetthoffstraße 26, eine runde Herrenarmbanduhr ohne Gehäuse verloren. Der Finder wird gebeten, die Uhr, da ein teures Andenken, gegen Belohnung abzugeben. Emil Miklawitsch — Pöltschach. 551-13

Vor der Krankenkasse Rad abhanden gekommen. Abzugeben: Roschker, Lembacherstraße 64, Brunnendorf. 560-13

Verschiedenes

Bandagen aller Art, sowie Prothesen erzeugt die altbekannte Firma **FRANZ BELA**, Bandagist, Marburg/Drau, Herrngasse 5. 237-14

Die Einschreibung

an der Staatl. Berufsschule für Korbflechterei in Pettau findet am Freitag, den 3. September 1943, in der Schulkanzlei, Hebergasse 3, statt. Aufnahmebedingungen: Vollendetes 14. Lebensjahr und Abgangszeugnis einer Volksschule. Aufnahmeprüfung und körperliche Untersuchung. Kein Internat. Näheres in der Schulkanzlei.

Der Leiter.

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark
Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

Bekanntmachung

über Errichtung eines Weinbauhilfsfonds.

Zufolge Anordnung Nr. 55 der Hauptvereinigung der deutschen Wein- und Trinkbrandweinwirtschaft, veröffentlicht im RNVB. Nr. 41, S. 248, vom 28. Juni 1943 betr. Beseitigung von Notständen im deutschen Weinbau, welche auf Grund der Verordnung über die Einführung des im Reichsgau Steiermark geltenden Preisrechtes in der Untersteiermark vom 3. Juni 1943 in Kraft getreten ist, wird zur Beseitigung von Notständen im deutschen Weinbau, verursacht durch ungünstige Witterungsverhältnisse, Rebschädlinge und Rebkrankheiten usw. für den Verkauf von Wein ab 1. August 1943 eine Abgabe von 20 Rpf je Liter und 15 Rpf je $\frac{7}{16}$ Flasche erhoben, welche vom Käufer zu entrichten ist.

Bei Verkäufen von Erzeugern an Gaststätten und Einzelhandelsbetriebe ist die Abgabe bei Ausstellung des Schlußscheines vom Käufer an den Ortsbeauftragten für die Weinbauwirtschaft zu entrichten. Der Ortsbeauftragte hat den eingehobenen Betrag auf dem Schlußschein mit dem Zusatz »Weinbauhilfsfonds« zu vermerken. Dieser gilt als Quittung für den Käufer.

Bei Verkäufen an Letztverbraucher ist der Erzeuger für die Einziehung der Abgabe verantwortlich und hat diese bei Ausstellung von Sammelschlußscheinen für solche Verkäufe an den Ortsbeauftragten abzuführen.

Die Ortsbeauftragten erhalten vom Weinbauwirtschaftsverband Kärnten und Steiermark entsprechende Anweisungen und sind zu Kontrollen in den Erzeugerbetrieben ermächtigt. Es wird deshalb nochmals besonders darauf hingewiesen, daß bei unmittelbaren Verkäufen an Letztverbraucher der Erzeuger für die Ablieferung der Notstandsabgabe verantwortlich ist.

Im Auftrage
gez. Lungershausen. 545

Schwer und hart traf uns die Nachricht, daß unser innigstgeliebter Sohn und Bruder, Jäger

Johann Sedlak

im 20. Lebensjahr in Finnland, fern seiner geliebten schönen Heimat, sein Leben für Führer und Volk gelassen hat. In tiefer Trauer denken an sein fernes Grab: Franz u. Theresia Sedlak Eltern, sowie alle übrigen Verwandten.

Margareten/Draufeld, im August 1943 550

Paradentose

Ist neben der Zahnfäule (Karies) die am meisten verbreitete Zahnkrankheit. Sie ist eine Erkrankung des Zahnfleisches und Zahnhalteapparates und wird hauptsächlich verursacht durch falsche Ernährung, mangelhaftes Kauen und ungenügende Zahnpflege. Verlangen Sie kostenlos die Aufklärungsschrift »Gesundheit ist kein Zufall« von der Chlorodont-Fabrik, Dresden N 6.

Chlorodont

weist den Weg zur richtigen Zahnpflege

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

Bekanntmachung

Zweite Bekanntmachung zur deutsch-kroatischen Vereinbarung über die Bereinigung gewisser Grundeigentumsverhältnisse in den Grenzgebieten.

Durch die Vereinbarung der Deutschen Regierung und der Regierung des Unabhängigen Staates Kroatien über die Bereinigung gewisser Grundeigentumsverhältnisse in den Grenzgebieten vom 16. April 1943 (abgedruckt im V.-u.A.-Bl. Nr. 1 S. 86) ist das Eigentum an jenen Grundstücken, die in einem 15 km breiten Streifen längs der kroatischen Grenze auf kroatischem Gebiet liegen und die natürlichen oder juristischen Personen gehören, welche deutsche Staatsangehörige oder deutsche Schutzangehörige sind und außerhalb des Unabhängigen Staates Kroatien ihren Wohnsitz oder Sitz haben, auf den Unabhängigen Staat Kroatien übergegangen. Die genannte Grenzzone im Unabhängigen Staat Kroatien umfaßt folgende kroatische Katastralgemeinden:

Die Katastralgemeinden: Poklek, Noršič-Selo, Sipački breg, Plješivica, Plješivica rijeka, Jastrebarsko, Desinec, Klinčesela, Slani dol, Rude, Otruševac, Podvrh Samobor, Samoborski klokočevac, Domaslovec, Samoborski strmec, Kerestinec, Podvrh rakovica, Konščica, Sv. Nedelja, Rakov potok, Molvice, Galgovo, Podokički drežnik, Laduč, Brdovec, Zaprešić, Gornji Stenjevec, Stenjevec, Jankomir, Kraj, Pušča, Kupljenovo, Bistransko podgorje, Bistra, Gornja Bistra, Jakovlje, Dubravica, Pliska, Stubička Slatina, Kraljevec, Radakovo, Strmec, Veliko trgovište, Mokrice, Cezargradski dvor, Tomaševac, Klanječko jezero, Gubaševac, Zabok, Klanjec, Dubrovčan, Velika Erpeja, Ravno Brezje, Tubelj, Sv. Križ, Črešnjavec, Mala Erpeja, Čret, Klokovec, Selno, Krapinske toplice, Vrtnjakovec, Začretski pustodol, Razvor, Zagorska sela, Miljana, Sutlantska poljana, Košnjica, Desinič, Jelenjak, Horvatska, Brezno, Prišlin, Hum na Sutli, Humski druskovec, Lupinjak, Kostel, Vina gora, Sopot, Gorjakovo, Pregrada, Plemenščina, Vrbanec, Cigrovec, Hlevnica, Putkovec, Svedruža, Petrovsko, Skaričevac, Pačetina, Velika vas Krapina, Gjurmanec, Jesenje, Radoboj, Trakošćan, Saša, Semnica, Bednja, Rihovec, Lepoglavska oćuna, Petrova gora, Vetrnica, Gornja Višnjica, Dolnja Višnjica, Ivaneška kamenica, Lepoglava, Kienovnik, Jerovec, Ivaneška kaniža, Ivanec, Gornja Voča, Donja Voča, Druskovec, Nadkrižovljan, Babinec, Radovec, Vratno, Vinica, Vinica breg, Marčan, Gornji Ladanje, Donji Ladanje, Čalinec, Maruševac, Družbinac, Petrijanci, Petrijanečka nova ves, Vidovec, Majerje, Sračinec, Vraždin, Zamljač, Nedeljanec, Jalkovec, Beretinec, Črešnjeva.

Alle hiernach in Frage kommenden ehemaligen Eigentümer deutscher Staatsangehörigkeit oder Schutzangehörigkeit, die in angeführten Katastralgemeinden am 16. April 1943 Grundstücke, Grundstückanteile oder grundstücksgleiche Rechte besessen haben, werden hiermit aufgefordert, bis zum 1. September 1943 ihre bisherigen Eigentumsrechte bei der Dienststelle des Beauftragten des Reichskommissars für die Festigung deutschen Volkstums in Marburg a. d. Drau, Gerichtshofgasse 2, nach dem Stand vom 16. April 1943 schriftlich anzumelden. Die Anmeldeformulare sind bei dieser Dienststelle und bei den Bürgermeistern im Siedlungsbereich A erhältlich.

Die Anmeldung bezweckt die Erfassung der in das Eigentum des Unabhängigen Staates Kroatien übergegangenen Grundstücke, um die bisherigen Eigentümer von deutscher Seite entschädigen zu können. Wer die Anmeldung unterläßt, hat den Verlust eines Anspruchs auf Entschädigung zu gewärtigen.

Graz, den 17. Juli 1943.

In Vertretung: Dr. Müller-Hacdes

Uebersiedlungsanzeige

Gebe meinen geschätzten Kunden bekannt, daß ich ab 1. August 1943 meine Schlosserei und Spezialschweißerei von der Luthergasse 4 in die Schmiderergasse 3 übersiedelt habe.

JOSEF MERNIK

Schlosserei und Spezialschweißerei aller Metalle und Legierungen.

MARBURG/Drau, Schmiderergasse 3.

Anzeigen im »Stajerski Gospodar« sind erfolgreich